

PUBLICZNA SESJA SPRAWOZDAWCZA DOKTORANTÓW I ROKU SZKOŁY
DOKTORSKIEJ UNIWERSYTETU PEDAGOGICZNEGO W KRAKOWIE

PUBLIC REPORTING SESSION OF 1ST YEAR PHD STUDENTS OF
PEDAGOGICAL UNIVERSITY IN KRAKOW

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

(LUTY 2023)

BOOK OF ABSTRACTS

(FEBRUARY 2023)

**Publiczna Sesja Sprawozdawcza
Doktorantów I roku Szkoły
Doktorskiej UP w Krakowie**

**Public Reporting Session
of 1st year's PhD Students of
Pedagogical University in Krakow**

Kraków 9-10 lutego 2023

February 9-10, 2023, Krakow

Księga abstraktów

(luty 2023)

Book of abstracts

(February 2023)

Kraków

Publiczna Sesja Sprawozdawcza Doktorantów I roku
Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Pedagogicznego
w Krakowie. Księga abstraktów (luty 2023)

Public Reporting Session of 1st year's PhD Students
of Pedagogical University in Krakow. Book of
abstracts (February 2023)

Teksty abstraktów opublikowano w formie dostarczonej przez autorów

The texts of the abstracts were published as provided by the authors

© Copyright by Authors, Pedagogical University in Krakow, Kraków 2023

Free cover art by Canva - <https://about.canva.com/license-agreements/free-media/>

Spis treści

Table of Contents

Historia / History

Jakub Katulski

Percepcja Izraela i żydowskiej tożsamości narodowej wśród polskiej diaspory żydowskiej po 1991 roku / Perception of Israel and Jewish national identity among the Polish Jewish diaspora after 1991 9

Maciej Łyszczarz

Krakowska orientalistyka po II wojnie światowej. Transfer wiedzy i relacje między nauką a władzą w pierwszych dziesięcioleciach Polski Ludowej / Cracow Oriental studies after World War II. Knowledge transfer and relations between science and the authorities in the first decades of the Polish People's Republic 11

Kasper Bednarek

Polskie Podziemie na terenie Obszaru Lwowskiego w czasie I okupacji sowieckiej (1939-1941) / Polish resistance in Lviv region during the first soviet occupation (1939-1941) 12

Sebastian Filus

Chłopsstwo w kluczu miechowskim bożogrobców w średniowieczu i dobie nowożytnej / The peasantry in the Miechów key of the Order Holy Sepulcher in the Middle Ages and the Modern Age 14

Monika Łękawska

Informatorzy, gazeciarze i pocztarze Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej. Działalność służb informacyjnych w kręgu kasztelanowej krakowskiej / Informants, newsboys and postmen of Elżbieta Sieniawska née Lubomirska. The activity of information services in the circle of the castellan of Krakow 16

Literaturoznawstwo i językoznawstwo / Literary Studies & Linguistics

Konrad Sikora

(Dy)fuzje tożsamości i języka. Proza Ignacego Karpowicza (ujęcie monograficzne) / (Di)ffusions of identity and language. The prose of Ignacy Karpowicz (monographic approach) 19

Klaudia Sordyl

Polska literatura i książka dla dzieci w XXI wieku. Poetyki i dyskursy / Polish literature and children's books in the 21st century. Poetics and discourses 20

Dominika Spyra

Trudności w komunikowaniu się oraz zaburzenia poznawcze pacjentów w przebiegu wybranych chorób neurologicznych / Difficulties in communication and cognitive disorders of patients in the course of selected neurological diseases 22

Daria Ślęzak

Uwarunkowania procesu komunikowania się pacjentów po laryngektomii całkowitej / Determinants of the communication process of patients after total laryngectomy 24

Filozofia / Philosophy

Turgut Garaja

The concept of infinity in Spinoza's philosophy and its impact on contemporary political philosophy / Pojęcie nieskończoności w filozofii Spinozy i jego wpływ na współczesną filozofię polityczną 27

Maciej Czyszczon

Etyka sztucznej inteligencji a problem wolności i odpowiedzialności / Ethics of artificial intelligence and the problem of freedom and responsibility 28

Sztuki plastyczne / Fine Arts

Magdalena Hueckel-Śliwińska

Madonny – święte kobiety na peryferiach katolicyzmu / Madonnas – holy women on the periphery of Catholicism 32

Paulina Mazurek

XYZ – alfabet wzorców międzypokoleniowych. Rewizja powszechnych postaw wychowawczych / XYZ – the alphabet of intergenerational patterns. Revision of common upbringing attitudes..... 33

Barbara Nawrocka

Plantstoria. O pamięci roślin i o historii opowiedanej z perspektywy fauny / Plantstory. A Project on plant memory and on history told from the perspective of fauna..... 35

Nauki fizyczne / Physics

Jerzy Pryga

Analiza możliwości detekcji kaskad promieniowania kosmicznego za pomocą prostych detektorów / Analysis of the capability of detection of Extensive Air Showers (EAS) by simple detectors 38

 Geografia społeczno-ekonomiczna / Economic Geography

Aleksandra Bogucka

Strategie rozwoju turystyki etnicznej w wybranych społecznościach ludności tubylczej na obszarze Meksyku / Strategies for the development of ethnic tourism in selected indigenous communities within Mexico 41

Janusz Cerek

Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe oraz krajobraz kulturowy Dolnego Śląska jako walor turystyczny regionu w kontekście przemian społecznych po II wojnie światowej / Material and immaterial cultural heritage and cultural landscape of the Lower Silesia as a tourist attraction of the region in the context of post-World War II social changes 42

Aleksandra Skwarek

Proces urbanizacji Meksyku w XX i XXI wieku / Mexico's urbanization process in the 20th and 21st centuries 44

 Nauki o bezpieczeństwie / Security Sciences

Małgorzata Cichy

Implikacje konfliktu w Afganistanie dla bezpieczeństwa międzynarodowego do roku 2023 / Implications of the Conflict in Afghanistan for International Security Before 2023 47

Artur Maślanka

Organizacje zrzeszające rezerwistów w wybranych państwach NATO / Organisations associating reservists in selected NATO countries 48

Agnieszka Kojło

Edukacja obronna młodzieży jako element budowy strategicznej odporności Rzeczypospolitej Polskiej na zagrożenia / Youth defence education as an element in building the strategic resilience of the Republic of Poland to threats 49

 Pedagogika / Pedagogy

Milana Ospanova

Kompetencje nauczyciela do pracy z uczniem przejawiający zachowania destrukcyjne (na przykładzie Polski i Kazachstanu) / Teacher competences for working with students displaying disruptive behavior: Cases on Poland and Kazakhstan 53

Krystyna Koszyk

Wybrane uwarunkowania edukacji włączającej uczniów z uszkodzonym słuchem / Selected determinants of inclusive education of students with hearing impairment 55

Rafał Barański

Deinstytucjonalizacja usług społecznych – analiza procesu przekształcania domów pomocy społecznej w placówki realizujące kompleksowe usługi stacjonarne i środowiskowe / Deinstitutionalisation of social services - an analysis of the process of transforming social welfare homes into institutions providing comprehensive residential and community-based services 58

Artem Susolia

Zarządzanie kryzysem humanitarnym w Ukrainie i wybranych państwach w obliczu otwartej agresji Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie 24.02.2022 roku – komparatystyczne studium teoretyczno–empiryczne / Management of humanitarian crisis in Ukraine and selected countries in the face of open aggression of the Russian Federation against Ukraine 24.02.2022 – comparative theoretical–empirical study 60

Doreen Basemera

Ubuntu philosophy: a social work framework / approach for conflict management in refugee settlements in Uganda: a case of Rwamanja refugee settlement / Filozofia Ubuntu: ramy pracy społecznej / podejście do zarządzania konfliktem w osiedlach dla uchodźców w Ugandzie: przypadek osiedla dla uchodźców Rwamanja 62

Sadaf Tahir

University-led SDG Multi-Stakeholder Partnerships as Policy Advisory System: Rethinking the Role of the Government / Uniwersyteckie wielostronne partnerstwa na rzecz SDG jako system doradztwa politycznego: przemyślenie roli rządu 64

Wei-Chun Chiu

Politicised Media or Mediatised Politics: comparing Poland and Taiwan's broadcasters / Upolitycznione media czy mediatyzacja polityki: porównanie nadawców z Polski i Tajwanu 65

Program / Programme (February 9-10, 2023) 68

Panel I
Historia
History

Mgr Jakub Katulski

Academic supervisor #1: prof. dr hab. Łukasz Tomasz Sroka (IHiA UP)

Academic supervisor #2: dr hab. prof. UJ Joanna Dyduch (Uniwersytet Jagielloński)

Percepcja Izraela i żydowskiej tożsamości narodowej wśród polskiej diaspory żydowskiej po 1991 roku

Celem projektu jest zbadanie percepcji Izraela, jego historii i polityki, wśród Żydów mieszkających w Polsce. Według spisu powszechnego z 2011 roku około 7,5 tysiąca polskich obywateli podało, że jest narodowości żydowskiej. W Polsce aktywne są liczne organizacje zrzeszające Żydów, wśród których można wymienić między innymi Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich RP, JCC Kraków, JCC Warszawa, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce i wiele innych. Organizacje te działają zarówno poprzez współpracę z polskimi instytucjami, jak i partnerami w Izraelu. Jako punkt początkowy badań wybrano rok 1991, czyli moment ponownego nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Izraelem, po którym nastąpiło znaczne ożywienie relacji między narodami, jak również podjęcie się tej problematyki jest istotne, ze względu na fakt, że polityka Izraela absorbuje polską opinię publiczną, o czym świadczyć może relatywnie częsta obecność tego tematu w publicystyce. Istotne jest więc zbadanie tożsamości i percepcji polskiej społeczności żydowskiej, co pomoże w ustaleniu jej oddziaływania na politykę, życie społeczne i relacje międzynarodowe. Postawiono hipotezy, iż: a) obecność i aktywność diaspory żydowskiej wpływa na relacje Polski z Izraelem, b) doświadczenie kolejnych pokoleń Żydów wpływa na ich stosunek wobec polityki Izraela. Hipotezy zostaną zweryfikowane w drodze odpowiedzi na następujące pytania badawcze: a) jak doświadczenie badanych wpłynęło na decyzję o wyborze miejsca zamieszkania?, b) czy i w jaki sposób Żydzi w Polsce czują się związani z Izraelem?, c) jak Żydzi mieszkający w Polsce postrzegają i interpretują izraelską politykę?, d) jak Żydzi mieszkający w Polsce interpretują wydarzenia historyczne, których doświadczyli oni i/lub ich przodkowie? Odpowiedź na te pytania badawcze pomoże w ustaleniu, jak sami identyfikują się żyjący w Polsce Żydzi, jakie deklarują związki z Izraelem i jaki mają stosunek do Polski. Głównymi metodami badawczymi będą analiza porównawcza i analiza przypadku, prowadzone na danych zgromadzonych przy pomocy wywiadów semiustrukturyzowanych. Badanymi będą mieszkający w Polsce Żydzi, zarówno urodzeni w Polsce jak i emigrujący do Polski, zrzeszający się w organizacjach żydowskich takich jak gminy wyznaniowe, stowarzyszenia czy centra społeczności. Kluczowe będzie zastosowanie ilościowej analizy treści wywiadu, wraz z ujęciem jakościowym. Zestawienie poszczególnych przypadków pomoże w zrozumieniu motywacji badanych w podejmowaniu decyzji o zamieszkaniu w Polsce lub Izraelu i opisanie ich stosunku do izraelskiej polityki wewnętrznej i zagranicznej, szczególnie w odniesieniu do konfliktu izraelsko-palestyńskiego, gospodarki czy polityki etnicznej. Ważną rolę odegra także kwerenda materiałów archiwalnych i prasowych, w tym komunikatów wydawanych przez żydowskie instytucje, jak również tekstów autorstwa publicystów pochodzenia żydowskiego, które koncentrują się na tematyce Izraela i relacji polsko-izraelskich.

Perception of Israel and Jewish national identity among the Polish Jewish diaspora after 1991

The aim of the project is to examine the perception of Israel, its history and politics, among Jews living in Poland. According to the 2011 census, some 7,500 Polish citizens reported being of Jewish nationality. Numerous Jewish organizations are active in Poland, including the Union of Jewish Religious Communities of Poland, JCC Krakow, JCC Warsaw, the Social and Cultural Society of Jews in Poland and many others. These organizations operate both through cooperation with Polish institutions and partners in Israel. The year 1991 was chosen as the starting point of the research, the moment when diplomatic relations between Poland and Israel were re-established, followed by a significant revival of relations between the nations, as well as a

Addressing this issue is important because of the fact that Israeli politics absorb Polish public opinion, as evidenced by the relatively frequent presence of this topic in journalism. It is therefore important to examine the identity and perceptions of the Polish Jewish community, which will help in assessing their influence on politics, social life and international relations. The following hypotheses have been put forward: a) the presence and activity of the Jewish Diaspora influences Poland's relations with Israel, b) the experience of successive generations of Jews influences their attitude towards Israeli policy. The hypotheses will be verified by answering the following research questions: a) how did the respondents' experience influence their decision to live in Poland?, b) how do Jews in Poland feel connected to Israel?, c) how do Jews living in Poland interpret Israeli policies?, d) how do Jews living in Poland interpret historical events that they and/or their ancestors experienced? Answering these research questions will help determine how Jews living in Poland self-identify, what ties they declare to Israel, and what attitude they have toward Poland. The main research method will be a semistructured interview, used along with a comparative and case study analysis. The respondents will be Jews living in Poland, both those born in Poland and those emigrating to Poland, affiliated with Jewish organizations such as religious communities, associations or community centers. It will be crucial to apply quantitative analysis to the content of the interview, along with qualitative capture. Piecing together individual cases will help to understand the motivations of respondents in deciding to live in Poland or Israel and to describe their attitudes toward Israeli domestic and foreign policy, particularly with regard to the Israeli-Palestinian conflict, the economy or ethnic politics. An important role will also be played by a search of archival and press materials, including communiqués issued by Jewish institutions, as well as texts by Jewish publicists that focus on Israel and Polish-Israeli relations.

Mgr Maciej Łyszczarz

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Agnieszka Chłosta-Sikorska (IHiA UP)

Krakowska orientalistyka po II wojnie światowej. Transfer wiedzy i relacje między nauką a władzą w pierwszych dziesięcioleciach Polski Ludowej

Celem projektu jest spojrzenie na losy i działalność środowiska naukowego krakowskich orientalistów, w przełomowym i niezwykle ciężkim czasie, tuż po zakończeniu II wojny światowej i w pierwszych dziesięcioleciach funkcjonowania Polski Ludowej, do roku 1970. Czas ten obfitował w trudności, niekiedy oczywiste, jakimi były powojenne braki kadrowe wynikające z polityki eksterminacji intelektualistów realizowanej przez okupantów Polski, jak i z czynników politycznych realizowanych przez władze komunistyczne powojennej Polski. Bardzo interesujące jest to jak przedwojenna kadra naukowa funkcjonowała w nowej uniwersyteckiej rzeczywistości. Właśnie poprzez spojrzenie na życiorysy takich ludzi jak Tadeusz Kowalski, Tadeusz Lewicki, czy też Franciszek Machalski (twórców powojennej świetności Katedry Filologii Orientalnej UJ), doskonale uwidaczniają się trudności w swobodnej realizacji badań, i to nie tylko w aspekcie międzynarodowej wymiany ich rezultatów. Lewicki i Machalski byli żołnierzami Armii Andersa, warto więc zastanowić się w jaki sposób w ogóle znaleźli zatrudnienie na UJ i jak później radzili sobie w skrajnie niesprzyjających warunkach politycznych wówczas panujących, praktycznie w każdej dziedzinie życia. Chciałbym odpowiedzieć na pytania, jak życie uniwersyteckie i naukowe, mimo wszystko, starano się utrzymać na możliwie wysokim poziomie (w okresie ideologizacji nauki i oderwania jej od wpływów Zachodu). Trudności z uzyskaniem paszportu na wyjazd zagraniczny, wszechobecna cenzura, brak swobodnej wymiany myśli mocno ograniczały możliwości rozwój nauki. Mimo to krakowscy orientaliści swoje badania kontynuowali z pozytywnym skutkiem. Warto więc zastanowić się z czego to wynikało i jak w ogóle było możliwe. Interesuje mnie również problem kształcenia przyszłych pokoleń badaczy przez mistrzów, budowa własnych szkół badawczych i współpraca wewnątrz środowiska naukowego. Warto również zastanowić się, jak i na ile metodyka pracy uczonych kształconych jeszcze przed II wojną światową była przeszczepiana na grunt powojennych uczelni.

Cracow Oriental studies after World War II. Knowledge transfer and relations between science and the authorities in the first decades of the Polish People's Republic

The purpose of this project is to look at the fate and activities of the scientific community of Krakow Orientalists, at a crucial and extremely difficult time, just after the end of World War II and in the first decades of the Polish People's Republic, until 1970. This time was fraught with difficulties, sometimes obvious, which were post-war staff shortages resulting from the policy of extermination of intellectuals implemented by the occupying forces of Poland, as well as political factors implemented by the communist authorities of post-war Poland. It is very interesting to see how the pre-war academic staff functioned in the new university reality. Precisely by looking at the biographies of people such as Tadeusz Kowalski, Tadeusz Lewicki, and Franciszek Machalski

(the creators of the postwar splendor of the Department of Oriental Philology at the Jagiellonian University), the difficulties in the free implementation of research become perfectly apparent, and not only in terms of the international exchange of their results. Lewicki and Machalski were soldiers in the gen. Anders' Army, so it is worth considering how they found employment at UJ at all, and how they later coped in the extremely unfavorable political conditions prevailing at the time, in virtually every area of life. I would like to answer questions about how university and scientific life, despite everything, tried to maintain as high a level as possible (during the period of ideologization of science and its detachment from Western influence). Difficulties in obtaining a passport to travel abroad, the omnipresent censorship, and the lack of free exchange of ideas severely limited the possibilities for the development of science. Despite this, the Cracow Orientalists continued their research with positive results. So it is worth considering what this was due to and how it was possible at all. I am also interested in the problem of training future generations of researchers by masters, building their own research schools and cooperation within the scientific community. It is also worth considering how and to what extent the methodology of scholars trained before World War II was transplanted to post-war universities.

Mgr Kasper Bednarek

Academic supervisor: prof. dr hab. Grzegorz Mazur (Uniwersytet Jagielloński)

Polskie Podziemie na terenie Obszaru Lwowskiego w czasie I okupacji sowieckiej (1939-1941)

Aktualny stan wiedzy na temat działalności polskiego podziemia na Kresach Wschodnich nie jest zadowalający. Jest to spowodowane tym, że w PRL praktycznie wszelkie badania związane z ziemiami zajętymi przez Związek Sowiecki, były niedozwolone. Nie można było prowadzić badań naukowych na żadne tematy kresowe. Dopiero w latach 90 XX wieku zaczęły ukazywać się pierwsze prace dotyczące polskiego podziemia. Jednak nadal brakuje publikacji opartych na bazie źródłowej, opisujących wszystkie struktury polskiego podziemia i jego wielowymiarową działalność. Dostępne publikacje znacznie przybliżyły nas do poznania polskiej konspiracji na terenie Kresów Wschodnich w latach 1939-1941, jednak nie spełniają one całościowej monografii zagadnienia. Jest to zasadniczy powód podjęcia dalszych badań w tym kierunku. Niewykorzystane i nieopublikowane dokumenty znajdujące się w archiwach zagranicznych są kolejnym argumentem przemawiającym za przeprowadzeniem tych badań. W Studium Polski Podziemnej w Londynie znajdują się nadal relacje, które nie zostały wykorzystane do opisanie struktur Polskiego Państwa Podziemnego formowanych na tym obszarze. W dostępnej literaturze wynika, że nie przeprowadzono badań w terenie, w celu ustalenia lokalizacji podziemnych drukarni, punktów kontaktowych, lokali konspiracyjnych oraz innych miejsc organizacji niepodległościowych. Do dnia dzisiejszego nie ustalono pełnych struktur Okręgów Związku Walki Zbrojnej (ZWZ) Lwów i struktur rejonowych. Brak jest pełnej wiedzy, którędy przechodziły szlaki kurierskie, wykorzystywane przez członków ZWZ udających się do GG lub Rumunii. Nie znany jest pełen zakres infiltracji przez NKWD struktur ZWZ. Potrzebne są badania omawiające działalność żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego. Jednymi z najważniejszych i mało znanych akcji były

nieudane zamachy na Wandę Wasilewską i marszałka ZSRS Siemiona Timoszenkę, to w takim razie rodzi się pytanie, o ilu jeszcze operacjach jeszcze nie wiemy. Celem przedstawionego projektu badawczego będzie przeprowadzenie dalszej kwerendy w archiwach ukraińskich, archiwach IPN, polskich archiwach państwowych, organizacji kombatanckich, towarzystw naukowych, stowarzyszeń kresowych, jak również archiwach Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Władysława Sikorskiego oraz SPP w Londynie, a po jej zakończeniu napisanie pracy na temat polskiego podziemia w dawnych województwach: lwowskim, tarnopolskim, stanisławowskim i wołyńskim w latach 1939-1941. Mam nadzieję, że po zakończeniu prac badawczych i napisaniu monografii będę mógł ją przedstawić jako dysertację doktorską.

Polish resistance in Lviv region during the first soviet occupation (1939-1941)

The current state of knowledge about polish resistance in Eastern Poland is not satisfactory. It is caused by the government of PRL that didn't allow any research concerning polish territories which were occupied by USSR after 1939. Scientists were not allowed to do any research in that field. The first publication start appearing at the end of the XX century. Still there are no publications, which are based on sources and would describing the whole structure of the Union of Armed Struggle (ZWZ). Current publications give inside on polish conspiracy on the Eastern Borderlands in the years 1939-1941, but are only a fraction of a full picture. There is a need further research in that field. There are still unpublished documents in foreign archives which weren't used in the studies. In the Polish Underground Movement Study Trust in London there are still documents, which describe structure of polish resistance and were not used in current literature. In the current publications, there is no mention of where were the underground printing houses, contact points and another places which were connected to polish underground forces. Until today we don't know the whole structure of the Union of Armed Struggle in district Lviv. Still we are unaware how the courier routes where used by polish resistance. Also we don't know how much ZWZ was infiltrated by NKVD. We still need to research what the polish underground forces have done in Eastern Poland. One of the most important and less know action, were assassination attempts on Wanda Wasilewska and marshal of USSR Siemion Timoszenko. The main objective is to continue research in the Ukrainian archives, IPN archives, polish national archives, veteran association archives, The Polish Institute and Sikorski Museum and The Polish Underground Movement Study Trust. As a result of my research I will write my dissertation on polish resistance under first Soviet occupation in district: Lviv, Stanisławów, Tarnopol, Volhynian in years 1939-1941.

Mgr Sebastian Filus

Academic supervisor #1: prof. dr hab. Jerzy Rajman (IHIA UP)

Academic supervisor #2: dr hab. prof. UP Mateusz Wyźga (IHIA UP)

Chłoptwo w kluczu miechowskim bożogrobców w średniowieczu i dobie nowożytnej

Celem pracy jest przybliżenie funkcjonowania rynku pracy społeczności chłopskiej w długim trwaniu (za F. Braudelem) na przykładzie dóbr miechowskich - od systemu czynszowego po system folwarczno-pańszczyźniany, jak również opis relacji międzystanowych, mobilność przestrzenna oraz społeczna w, zdawałoby się, skostniałej rzeczywistości społecznej. Przedmiotem dysertacji jest chłoptwo zamieszkujące klucz miechowski. Była to posiadłość ziemską zakonu bożogrobców przybyłych do Polski w 1163 r. za sprawą księcia Jaksy Gryfity. Wtedy to właśnie zaczyna się tworzyć wspomniany klucz, który ostatecznie ukształtował się w XVI w. i pozostawał w niezmienionej formie do XVIII w. Cały klucz w szczytowym okresie potęgi zakonu (XV-XVI w.) liczył dwadzieścia cztery wsie. Podstawowe znaczenie w jego rozwoju miała ludność chłopska zamieszkująca w nich, pracująca w folwarkach klasztornych, dostarczająca dla zakonu plony i oddająca dziesięcinę. Kwestią istotną w badaniach był rynek pracy powiązany od końca XV w. coraz bardziej z poddaństwem i pańszczyzną, oraz migracja ludności i wchodzenie w relacje z mieszkańcami innych wsi znajdujących się poza kluczem miechowskim. Dzięki temu możliwe będzie ustalenie, w jaki sposób zjawiska renty feudalnej i ograniczania mobilności poprzez poddaństwo były rezultatem nie tyle „niewolnictwa”, co typowego dla Europy środkowo-wschodniej sposobu regulacji przepływu ludności i realiów rynku pracy. A zatem, to pytanie badawcze dobrze wpisuje się w aktualną we współczesnej debacie o „historii ludowej Polski” kwestię, czy dawne polskie chłoptwo przypominało „niewolników” czy też należy dostrzec ich podmiotowość w ówczesnych realiach społecznych. Dalej, czy poddanym z dóbr klasztornych (duchownych) żyło się gorzej niż z dóbr królewskich czy szlacheckich? Przeprowadzenie tych badań możliwe będzie dzięki metodom wykorzystywanym przez historyków społeczno-gospodarczych, jakimi są m.in. metoda gruntownej analizy i syntezy źródeł (polegająca na badaniu źródła i wyłonieniu informacji dotyczących klucza miechowskiego i jego mieszkańców), metoda statystyczna (zaludnienie, przepływy migracyjne, dochodowość dóbr, obciążenia feudalne), podejście mikrohistoryczne (pogłębienie wiedzy o realiach życia chłoptwa na poziomie rodzinnym i gromadzkim), metoda porównawcza (weryfikacja rezultatów badawczych pomiędzy wsiami całego klucza i innymi, przykładowymi majątkami ziemskimi) oraz studium przypadku (pogłębiony opis wytypowanej wsi z zachowanym różnorodnym materiałem źródłowym). Dodać należy, że dobra ziemskie klucza miechowskiego i zamieszkujące je społeczności lokalne nie były do tej pory gruntownie (podkreślić należy prace Z. Pęcłowskiego, J. Rajmana, L. Wojechowskiego). Tymczasem kwestie te są celem badań na innych obszarach dawnej Polski (P. Guzowski, P. Miodunka, J. Korczak-Siedlecka, M. Kołacz-Chmiel, K. Ślusarek, M. Wyźga). W przypadku literatury zagranicznej warto wskazać badania J. Lindstroma, T. Klira, J.Grulicha czy M. Anderssona.

The peasantry in the Miechów key of the Order Holy Sepulcher in the Middle Ages and the Modern Age

The aim of the work is to present the functioning of the labor market of the peasant community in the long term (following F. Braudel) on the example of the Miechów estate - from the rent system to the farm and serf system, as well as a description of interstate relations, spatial and social mobility in the seemingly ossified social reality. The subject of the dissertation is the peasantry living in the Miechów region. It was a land estate of the Order of the Holy Sepulchres who came to Poland in 1163 thanks to prince Jaksa Gryfita. It was then that the aforementioned key began to form, which finally took shape in the 16th century and remained unchanged until the 18th century. The peasant population living in them, working in the monastery farms, providing crops for the order and paying tithes, was of fundamental importance in its development. An important issue in the research was the labor market, which from the end of the 15th century was increasingly associated with serfdom and serfdom, as well as migration of the population and entering into relations with the inhabitants of other villages located outside the Miechów key. Thanks to this, it will be possible to determine how the phenomena of feudal rent and limiting mobility through serfdom were the result not so much of "slavery" as the way of regulating the movement of people and the realities of the labor market, typical of Central and Eastern Europe. Thus, this research question fits well with the current debate on the "folk history of Poland" on whether the former Polish peasantry resembled "slaves" or whether their subjectivity should be recognized in the social realities of the time. Further, did subjects living on monastic (clergy) estates live worse than on royal or noble estates? Conducting this research will be possible thanks to the methods used by socio-economic historians, such as the method of thorough analysis and synthesis of sources (consisting in the study of the source and the emergence of information about the Miechów district and its inhabitants), the statistical method (population, migration flows, profitability of goods, feudal burdens), the microhistorical approach (deepening knowledge about the realities of peasant life at the family and commune), comparative method (verification of research results between the villages of the whole key and other, exemplary land estates) and case study (in-depth description of a selected village with preserved various source material). It should be added that the landed estates of the Miechów key and the local communities inhabiting them have not been thoroughly researched so far (the works of Z. Pęcowski, J. Rajman, and L. Wojechowski should be emphasized). Meanwhile, these issues are the target of research in other areas of former Poland (P. Guzowski, P. Miodunka, J. Korczak-Siedlecka, M. Kołacz-Chmiel, K. Ślusarek, M. Wyżga). In the case of foreign literature, it is worth mentioning the studies of J. Lindstrom, T. Klir, J. Grulich or M. Andersson.

Mgr Monika Łękawska

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Urszula Kicińska (IHIA UP)

Informatorzy, gazeciarze i pocztarze Elżbiety z Lubomirskich Sieniawskiej. Działalność służb informacyjnych w kręgu kasztelanowej krakowskiej

Elżbieta z Lubomirskich Sieniawska (ok. 1669-1729) to bez wątpienia jedna z najwybitniejszych polskich magnatek przełomu XVII i XVIII wieku. Jej szeroka działalność gospodarcza, polityczna i kulturowa pozwoliła dzisiejszym badaczom na poznanie mentalności kobiecej czasów saskich. Kasztelanowa krakowska regularnie nawiązywała współpracę z informatorami, gazeciarzami i pocztarzami, którzy świadczyli dla niej usługi z zakresu składania meldunków, raportów, przekazywania plotek i pogłosek, a także dostarczania prasy staropolskiej i korespondencji prywatnej. Wszyscy informatorzy Elżbiety Sieniawskiej czerpali korzyści z utrzymywania takich relacji z kasztelanową. To na rozpoznaniu i analizie ich usług, częściowo niekiedy anonimowych postaci, oprze się cała idea pracy doktorskiej. Główną grupą badawczą staną się te osoby, które w kręgu Sieniawskiej ciężko pracowały na wszelkie korzyści, które można czerpać z bycia informatorem przedsiębiorczej i znanej magnatki. Co więcej, analizując prasę rękopiśmienną i drukowaną, jesteśmy w stanie stwierdzić, z jakich tekstów kasztelanowa czerpała informacje o świecie i dlaczego były one jej tak potrzebne. Wyodrębniając i skrupulatnie rozpatrując sposoby pozyskiwania nowinek staropolskich, możemy dotrzeć do źródeł, które w okresie saskim były często jedynymi kopalniami wiedzy o bieżących sprawach w kraju i na salonach. Ciekawym aspektem wstępnego rozpoznania problemu badawczego jest niewątpliwie brak ograniczeń dotyczących płci informatora. W tym zakresie ambitnie działali zarówno mężczyźni, jak i kobiety. Znane są już sylwetki i nazwiska niektórych z nich, jak np. Rubinkowski czy Rafałowiczówna, jednak nadal w dostępnych materiałach drzemie wiele nieopisanych dotąd postaci, zasługujących na wyszczególnienie w pracy doktorskiej. Projekt założonej dysertacji zakłada szczegółowe zbadanie pochodzenia, wykształcenia, środowiska urzędowania i rzetelności służb informacyjnych kasztelanowej krakowskiej oraz ich motywacji, a także oczekiwań i warunków świadczenia ich uprzejmości. Korespondencja staropolska, nieustannie wykorzystywana do badań nad epoką, nadal pozostaje niewyczerpanym źródłem epistolograficznym, systematycznie budującym solidny pomost pomiędzy współczesnymi badaczami a wiedzą o społeczeństwie nowożytnym. Kwerendą archiwalną zostaną objęte archiwa zarówno polskie, jak i zagraniczne.

Informants, newsboys and postmen of Elżbieta Sieniawska née Lubomirska. The activity of information services in the circle of the castellan of Krakow

Elżbieta Sieniawska née Lubomirska (ca. 1669-1729) is undoubtedly one of the most outstanding Polish magnates at the turn of the 17th and 18th centuries. Her extensive economic, political and cultural activity allowed today's researchers to learn about the female mentality of the Saxon times. The Cracow's castellan regularly established cooperation with informants, newsboys and postmen, who provided her with services in the field of submitting reports, passing on gossip and rumors, as well as delivering old Polish press and private correspondence. All of Elżbieta

Sieniawska's informants benefited from maintaining such relations with the castellan. It is on the recognition and analysis of their services, sometimes anonymous figures, that the whole idea of the doctoral thesis will be based. The main research group will be those people who worked hard in Sieniawska's circle for all the benefits that can be derived from being an informant of an enterprising and well-known magnate. What's more, by analyzing the handwritten and printed press, we are able to determine from which texts the castellan's mother drew information about the world and why she needed them so much. By separating and scrupulously analyzing the ways of obtaining old Polish novelties, we can reach the sources which in the Saxon period were often the only mines of knowledge about current affairs in the country and in the salons. An interesting aspect of the initial recognition of the research problem is undoubtedly the lack of restrictions regarding the gender of the informant. Both men and women were ambitious in this regard. The profiles and names of some of them are already known, such as Rubinkowski or Rafałowiczówna, but there are still many undescribed figures in the available materials that deserve to be listed in the doctoral thesis. The project of the assumed dissertation assumes a detailed study of the origin, education, office environment and reliability of the information services of the castellan of Cracow and their motivation, as well as the expectations and conditions of providing their kindness. Old Polish correspondence, constantly used for research on the epoch, still remains an inexhaustible epistolographic source, systematically building a solid bridge between contemporary researchers and the knowledge of modern society. The archival query will cover both Polish and foreign archives.

Panel II
Literaturoznawstwo
i językoznawstwo
Literary Studies & Linguistics

Mgr Konrad Sikora

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Magdalena Roszczynialska (IFP UP)

(Dy)fuzje tożsamości i języka. Proza Ignacego Karpowicza (ujęcie monograficzne)

Wspomniane w proponowanym tytule dysertacji (dy)fuzje wskazują na płynne, nieostre, zawsze jednak wzajemnie warunkujące się obszary tożsamości i języka (również narracji), które dobrze opisują aspekty podmiotowości prozy Ignacego Karpowicza, zarówno jeśli chodzi o konstrukty osobowe, jak i kwestie komunikacyjne, w odniesieniu do jednostek i zbiorowości. Pisarz sygnalizuje związki między nimi, obierając różne twórcze strategie, wśród których można wyróżnić: socjologiczną, topograficzną, postzależnościową, afektywną i medialną, odpowiednio do wymienionych wcześniej aspektów. Strategia społeczna odpowiada za wytworzenie swoistych konstelacji samotności, procesów i mechanizmów inkluzji i ekskluzji społecznej, mikro- i makrowspólnot. Eksponując złożoność historyczną i różnorodność kulturową miejsc i terytoriów, strategia topograficzna nierzadko odnosi się do stref pogranicza. Kulturowe krajobrazy, które wybiera Karpowicz, pozwalają włączyć go również do grupy twórców, którzy relokują centra i prowincje, odchodzą od poetyk miejskości na rzecz nowej rustykalności i podróży. Strategia postzależnościowa oznacza konfigurowanie przeszłości, „ćwiczenia z jej uobecniania” Skutkuje to m. in. wyobrażeniem Kresów jako projektem niemożliwym, fantazmatycznością przestrzeni, a także tworzeniem tzw. „historii ludowych” (także jako historii potencjalnych, pomiędzy *faction* a *fiction*), redefinicją rozmaitych mitów i stereotypów kulturowych, etnicznych, narodowych. Złożoność relacji międzyludzkich, eksplorowanie życia emocjonalnego, które (re)definiuje tradycyjne pojęcia, jak np. rodzina, (de)konstruuje stereotypy składające się na strategię afektywną. Strategia medialna stanowi bardzo rozległe pole badawcze, ponieważ Karpowicz swobodnie przemieszcza się między gatunkami, czerpiąc nie tylko z tych znanych literaturze, ale także próbując wyjść ku formom znanym z mediów elektronicznych. Semantycznie zagadnienia (dy)fuzji tożsamości i języka otwierają się też na kategorię gry zarówno z konwencjami gatunkowymi jak i odbiorcą, który zostaje wciągnięty w wewnątrztekstowe gry między podmiotami (narratorami i/lub bohaterami). Jej reguły często ustala w prozie Karpowicza ironia (również jako trop *Ja*), przejaw zarówno ofensywy i defensywy komunikacyjnej. Tu istotne jest zagadnienie granic ironii, dostrzegalnych przede wszystkim w dystansie podmiotu wobec rzeczywistości.

(Di)ffusions of identity and language. The prose of Ignacy Karpowicz (monographic approach)

The (di)ffusions mentioned in the proposed title of the dissertation point to the fluid, fuzzy, but always mutually contingent areas of identity and language (including narrative), which well describe aspects of the subjectivity of Ignacy Karpowicz's prose, both in terms of personal constructs and communicative issues, in relation to individuals and collectivities. The writer signals the links between the two by adopting various creative strategies, among which we can distinguish: sociological, topographical, post-dependence, affective and media strategies, according to the aspects mentioned earlier. The social strategy is responsible for producing

specific constellations of loneliness, processes and mechanisms of social inclusion and exclusion, micro- and macro-communities. Exposing the historical complexity and cultural diversity of places and territories, the topographical strategy often refers to border zones. The cultural landscapes Karpowicz chooses also allow him to be included in the group of artists who relocate centres and provinces, moving away from the poetics of urbanity to a new rusticity and travel. The post-independence strategy means configuring the past, "practising making it present". This results, among other things, in the imagining of the Borderlands as an impossible project, the phantasmatic nature of space, as well as the creation of so-called 'folk histories' (also as potential histories, between faction and fiction), the redefinition of various cultural, ethnic and national myths and stereotypes. The complexity of interpersonal relationships, the exploration of emotional life, which (re)defines traditional concepts such as family, (de)constructs the stereotypes that make up the affective strategy. Media strategy constitutes a very extensive field of research, as Karpowicz moves freely between genres, drawing not only on those familiar to literature, but also attempting to move towards forms familiar to electronic media. Semantically, the issues of (di)ffusion of identity and language also open up to the category of playing with both genre conventions and the viewer, who is drawn into intra-textual games between subjects (narrators and/or protagonists). Its rules are often established in Karpowicz's prose by irony (also as a trope of the Self), a manifestation of both offensive and defensive communication. Here, the issue of the limits of irony, discernible above all in the subject's distance from reality, is relevant.

Mgr Klaudia Sordyl

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Małgorzata Chrobak (IFP UP)

Auxiliary supervisor: dr Anna Machwic (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)

Polska literatura i książka dla dzieci w XXI wieku. Poetyki i dyskursy

Celem projektu jest uchwycenie określonych tendencji kulturowych i zjawisk artystycznych, ujawniających się w obszarze piśmiennictwa dla dzieci w XXI wieku, w wymiarze literackim i typograficznym przekazu (i produktu), jakim jest – najpierw: dzieło literackie, a zaraz potem: książka. Poetyka jest tu rozumiana jako ujawniający się w dziele (nawet jednostkowym / wybranym) zespół praktyk i powiązań artystycznych, nastawionych na współdziałanie słowa i obrazu w wytwarzaniu określonego efektu rzeczywistości (np. ciała, miejsca, społeczeństwa i in.). Natomiast dyskurs bliższy jest strategii komunikacyjno-narracyjnej, przejawiającej się w wielu dziełach, możliwych do przedstawienia w znaczącym ciągu. Poetyka podlega oczywiście dyskursywizacji, a dyskurs ma zawsze swoją poetykę, niemniej jednak pierwszy z zespołów zjawisk (poetyki) łatwiej uchwycić (w pewnej synchronii) w przekazach z względnie wyrównanym udziałem tekstu i obrazu (lub nawet z przewagą tego drugiego) – w książce adresowanej do dzieci młodszych (np. do 6. roku życia), drugi zaś – poprzez (diachroniczne) następstwo i wielość przekazów z dominacją słowa (narracji), traktujących o zbliżonych zakresach systemów wartości, przekonań, o cechach życia społecznego – można obserwować w przekazach dla dzieci w grupie wiekowej 6–12 lat. W niniejszym projekcie będą brane pod uwagę książki adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym (3–6) oraz do wczesnej młodzieży (6–12). Wśród poetyk, ujawniających się w literaturze i książkach dla najmłodszych, można odnaleźć realizacje założeń np.:

geo/regio/etno/poetyki, somatopoetyki i poetyki afektu, socjopoetyki, ekopoetyki. Do starszego dziecięcego odbiorcy adresowane są utwory literackie (nadal z dużym udziałem ilustracji), będące przejawami dyskursów: maladycznego (włącznie z problemami niepełnosprawności czy śmierci), (post)pamięciowego, migracyjnego, (auto)biograficznego, posthumanistycznego (w tym środowiskowego) i innych, a cechą tych dyskursów jest m. in. przekraczanie tabu śmierci, wojny oraz innych sytuacji, kryzysów i stanów granicznych. Dyskurs postrzegany jest jako „działanie społeczne”, nadające poprzez systemy symboliczne wartości procesom w danej sytuacji. Wyodrębnione tutaj poetyki i dyskursy dają się opisywać z zastosowaniem narzędzi kulturowej teorii literatury i poszczególnych typów poetyk, jak geopoetyka z włączeniem, etnopoetyki czy tzw. „nowego regionalizmu”, somatopoetyki i poetyki afektu. Również dyskursy, ujawniające się w literaturze dla starszych dzieci, byłyby opisywalne z wykorzystaniem ujęć z zakresu nowej humanistyki.

Polish literature and children's books in the 21st century. Poetics and discourses

The project aims to grasp certain cultural tendencies and artistic phenomena revealed in the area of children's writing in the 21st century, in the literary and typographic dimension of the message (and product), which is – first: the literary work and then: the book. Poetics is understood here as a set of artistic practices and connections revealed in work (even an individual/selected one), aimed at the interaction of word and image in producing a specific effect of reality (e.g. body, place, society, etc.). On the other hand, discourse is closer to a communicative/narrative strategy, manifested in a number of works that can be presented in a meaningful sequence. Poetics is, of course, subject to discourse, and discourse always has its poetics. Nevertheless, the first set of phenomena (poetics) is easier to grasp (in certain synchronicity) in messages with a relatively equal share of text and image (or even with the predominance of the latter) – in a book addressed to younger children (e.g. up to 6 years of age), the second one. The second one – though (diachronic) succession and multiplicity of messages with the domination of words (narration), treating similar ranges of value systems, beliefs, about features of social life – can be observed in messages for children in the age group of 6–12 years. This project will consider books for preschool children (3–6) and early adolescents (6–12). Among the poetics revealed in literature and books for the youngest, one can find the realisation of assumptions such as geo/regio/ethno/poetics, somatopoetics and poetics of effect, sociopoetics, and ecopoetics. An older children's audience is addressed to literary works (still with a large share of illustrations), which are manifestations of the following discourses: maladic (including problems of disability or death), (post)memory, migration, (auto)biographical, posthumanist (including environmental) and others, and a feature of these discourses is, among other things, transgressing the taboo of death, war and other situations, crises and boundary states. Discourse is seen as 'social action', giving value through symbolic systems to the processes in a given situation. The poetics and discourses identified here can be described using the tools of cultural and literary theory and particular types of poetics, such as geopoetics with inclusion, ethno-poetics or the so-called "new regionalism", somatopoetics and poetics of effect. Also, the discourses revealed in literature for older children would be describable using approaches from the new humanities.

Mgr Dominika Spyra

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Halina Pawłowska-Jaroń (IFP UP)

Trudności w komunikowaniu się oraz zaburzenia poznawcze pacjentów w przebiegu wybranych chorób neurologicznych

Opisywana dysertacja podejmuje zagadnienie trudności w komunikowaniu się oraz zaburzeń poznawczych pacjentów w przebiegu wybranych chorób neurologicznych (migreny i/lub padaczki). Choroby neurologiczne cechują się złożonością występujących objawów, ich różnorodnością, a także bardzo często napadowością. Mogą manifestować się szeregiem dolegliwości, także zaburzeniami mowy i języka (afazja ostra i przewlekła, afazja przemijająca lub nawracająca), które znacząco wpływają na funkcjonowanie pacjentów. Badania mają na celu dokonanie charakterystyki zaburzeń poznawczych oraz zaburzeń w komunikowaniu się występujących w opinii pacjentów podczas epizodów aury migrenowej i/lub padaczki w odniesieniu do każdego podsystemu języka. Ocenie podlegać będzie: podsystem fonetyczno-fonologiczny, morfologiczny, składniowy oraz leksykalno-semantyczny. Polska logopedia w głównym stopniu opiera metodologię badań nad afazją na Postępowaniu logopedycznym w przypadkach afazji, autorstwa Jolanty Panasiuk. Jest to punkt wyjścia do rozważań nad pojawiającymi się u pacjentów zaburzeniami mowy. Procedura badawcza zaprezentowana w niniejszej rozprawie doktorskiej ma mieć charakter diagnostyczny, a same badania mają być badaniami jakościowymi. W takiej sytuacji niezbędne będzie zebranie odpowiedniej grupy badawczej: grupy pacjentów z diagnozą migreny z aurą i/lub padaczki, którzy w jej trakcie doświadczają także zaburzeń mowy i komunikowania się. Będzie to kryterium, które musi zostać spełnione, aby wziąć udział w badaniach. Ocena występujących trudności odbędzie się na podstawie specjalnie przygotowanego kwestionariusza, gdzie bezpośrednio po przebytych epizodach choroby pacjenci będą mogli zaznaczać, jakie objawy się u nich pojawiły, samodzielnie podać przykłady oraz opisać przebieg napadu. Jeżeli pacjent wyrazi zgodę i uda mu się nagrać na dyktafon występujące trudności związane z mową, zostaną one poddane dokładnej analizie językoznawczej. Przygotowany kwestionariusz posłuży także do poznania odpowiedzi na pozostałe pytania badawcze. Po zebraniu odpowiedzi, przeprowadzona zostanie bezpośrednia rozmowa z każdym badanym (z uwzględnieniem komunikatorów internetowych), która dodatkowo będzie zawierała aspekt diagnostyczny. Badania będą miały charakter podłużny, longitudinalny. Przygotowany kwestionariusz pacjenci będą wypełniać przez okres kilku miesięcy, co u części z nich pozwoli scharakteryzować nawet kilkanaście ataków, których doświadczyli. Dzięki temu możliwe będzie zaobserwowanie różnic pomiędzy występującymi objawami, ich nasilenia oraz zróżnicowania. Przeprowadzone badania pozwolą dokonać charakterystyki trudności w komunikowaniu się oraz zaburzeń poznawczych w przebiegu migreny/epilepsji z punktu widzenia językoznawstwa oraz logopedii. Jest to niezwykle istotne ze względu na brak badań opisujących przedstawiane zagadnienia z takiej perspektywy, a dadzą one możliwość zwrócenia uwagi środowiska medycznego na potrzebę objęcia pacjentów wsparciem psychologicznym i/lub logopedycznym.

Difficulties in communication and cognitive disorders of patients in the course of selected neurological diseases

The described dissertation addresses the issue of communication difficulties and cognitive disorders of patients in the course of selected neurological diseases (migraine and/or epilepsy). Neurological diseases are characterized by the complexity of the occurring symptoms, their variety, and very often their paroxysmal nature. They can manifest with a range of complaints, including speech and language disorders (acute and chronic aphasia, transient or recurrent aphasia), which significantly affect the functioning of patients. The study aims to characterize the cognitive and communication disorders occurring according to patients during episodes of migraine aura and/or epilepsy with respect to each language subsystem. The following will be assessed: phonetic-phonological, morphological, syntactic and lexical-semantic subsystems. Polish speech therapy mainly bases the methodology of aphasia research on *Postępowanie logopedyczne w przypadkach afazji* (Speech therapy procedure in cases of aphasia), by Jolanta Panasiuk. This is the starting point for considering patients' emerging speech disorders. The research procedure presented in this dissertation is intended to be diagnostic in nature, and the research itself is intended to be qualitative research. In such a situation, it will be necessary to gather an appropriate research group: a group of patients with a diagnosis of migraine with aura and/or epilepsy, who also experience speech and communication disorders in the course of it. This will be a criterion that must be met in order to participate in the study. The evaluation of the difficulties present will take place on the basis of a specially prepared questionnaire, where, immediately after an episode, patients will be able to mark what symptoms they have experienced, give examples themselves and describe the course of the seizure. If the patient agrees and manages to record the occurring speech difficulties on a voice recorder, they will be subjected to a thorough linguistic analysis. The prepared questionnaire will also be used to find out the answers to the remaining research questions. Once the responses are collected, a face-to-face interview will be conducted with each respondent (including instant messaging), which will additionally include a diagnostic aspect. The research will be longitudinal. The prepared questionnaire will be filled out by patients over a period of several months, which in some of them will allow to characterize up to a dozen attacks they experienced. This will make it possible to observe the differences between the presenting symptoms, their severity and variation. The study will make it possible to characterize communication difficulties and cognitive disorders in the course of migraine/epilepsy from the point of view of linguistics and speech therapy. This is extremely important due to the lack of studies describing the presented issues from such a perspective, and will provide an opportunity to draw the attention of the medical community to the need to include patients in psychological and/or speech therapy support.

Mgr Daria Ślęzak

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Zdzisława Orłowska-Popek (IFP UP)

Uwarunkowania procesu komunikowania się pacjentów po laryngektomii całkowitej

Niezmiennie od kilkunastu lat rak krtani jest najczęściej występującym nowotworem złośliwym rejonu głowy i szyi oraz drugim co do częstotliwości występowania nowotworem układu oddechowego. Jest też jedną z najczęstszych przyczyn laryngektomii całkowitej, czyli zabiegu całkowitego usunięcia krtani. Pacjent poddany zabiegowi, wraz z krtanią, traci głos i mowę foniczną, a co za tym idzie, zdolność do komunikowania się z otoczeniem. Procedura ta niesie za sobą zmiany w wielu sferach życia pacjenta, a szczególnie w sferze: anatomicznej, funkcjonalnej, psychicznej, społecznej i estetycznej. Celem badań będzie przeprowadzenie diagnozy logopedycznej pacjentów po laryngektomii całkowitej, ocena poszczególnych elementów wykształconej mowy zastępczej oraz zebranie szczegółowych informacji dotyczących funkcjonowania komunikacyjnego osób po całkowitym usunięciu krtani. Ze względu na świadomość problemu, jakim jest obawa przed kontaktem z osobami po zabiegu laryngektomii całkowitej wśród społeczeństwa, oprócz wyżej wymienionych działań, zaplanowano również serię warsztatów mających na celu ułatwienie komunikowania się społeczeństwa z osobami po laryngektomii całkowitej oraz przełamanie dotychczasowych barier, spowodowanych strachem, wynikającym z braku wiedzy na temat zachowania w towarzystwie osób laryngektomowanych. Problem badawczy niniejszych badań będzie sprowadzał się do pytania: „Jakie są uwarunkowania procesu komunikowania się osób po laryngektomii całkowitej (jaki poziom jakości głosu i zrozumiałości mowy zastępczej osiągają osoby po laryngektomii całkowitej) oraz czy w związku ze zmianą dotychczasowego sposobu komunikowania się pacjenci onkologiczni odczuwają lęk komunikacyjny?”. Badaniom zostaną poddane dwie grupy badawcze: pacjenci onkologiczni porozumiewający się za pomocą mowy zastępczej oraz odbiorcy mowy zastępczej, wykształconej przez osoby po laryngektomii całkowitej. Metodologia badań w głównej mierze będzie opierać się na procedurach postępowania logopedycznego, wypracowanych przez Agnieszkę Hamerlińską oraz zaleceniach zawartych w *Postępowaniu logopedycznym w przypadku osób laryngektomowanych*. Badania będą miały charakter ilościowy oraz jakościowy. Do zebrania potrzebnego materiału badawczego użyty zostanie kwestionariusz diagnozy oraz ankiety. Dodatkowe źródła informacji stanowić będzie dokumentacja medyczna pacjentów. Powyższa rozprawa doktorska będzie miała również wartość społeczną, ponieważ jej dodatkowym celem będzie zwrócenie uwagi osób z zewnątrz na trudności procesu komunikowania się występujące u osób po laryngektomii całkowitej oraz poszerzenie wiedzy specjalistów o potrzebie objęcia tych pacjentów terapią logopedyczną.

Determinants of the communication process of patients after total laryngectomy

For several years now, laryngeal cancer has been the most commonly occurring malignant tumor in the head and neck region and the second most common tumor in the respiratory system. It is also one of the most common causes of total laryngectomy, which is a complete removal of the

larynx. Patients who undergo the procedure lose their voice and phonetic speech, along with the ability to communicate with their surroundings. This procedure results in changes in many aspects of the patient's life, especially in the anatomical, functional, psychological, social, and aesthetic realms. The purpose of these studies will be to diagnose speech therapy patients after total laryngectomy, assess the individual elements of the developed alternative speech, and gather detailed information about the communication functioning of people after total removal of the larynx. Due to the awareness of the fear of contact with people after total laryngectomy in society, in addition to the above actions, a series of workshops have been planned to facilitate communication between society and people after total laryngectomy and break down existing barriers caused by fear resulting from a lack of knowledge about how to behave in the company of laryngectomized individuals. The research problem in these studies will focus on the question, "What are the conditions for the communication process of people after total laryngectomy (what level of voice quality and intelligibility of alternative speech do people achieve after total laryngectomy) and do oncological patients experience communicative anxiety as a result of a change in their previous communication method?" Two research groups will be studied: oncological patients who communicate using alternative speech and recipients of alternative speech developed by people after total laryngectomy. The research methodology will mainly be based on the procedures of speech therapy, developed by Agnieszka Hamerlińska and the recommendations contained in *Postępowanie logopedyczne w przypadku osób laryngektomowanych*. The research will have both quantitative and qualitative character. A diagnostic questionnaire and surveys will be used to gather the necessary research material. Additional sources of information will be the medical documentation of the patients. The above doctoral thesis will also have social value, as its additional goal will be to draw the attention of people outside to the difficulties of communication that occur in people after total laryngectomy and to broaden the knowledge of specialists about the need to provide these patients with speech therapy.

Panel III
Filozofia
Philosophy

Mgr Turgut Garaja

Academic supervisor: prof. Michiel Leezenberg (University of Amsterdam)

Academic supervisor: dr Paweł Sznajder (IFiS UP)

The concept of infinity in Spinoza's philosophy and its impact on contemporary political philosophy

The main goal of this research to understand historical background of Spinoza, then clarify the question of how Spinoza is understood by contemporaries authors. Only Spinoza can show us the real historical bridge between east and west, because mental teachers of Spinoza were Ibn Rushd (Averroes) and Farabi. Spinoza's philosophy can be read as a philosophy of eternity from top to bottom. Besides the absolute eternity of the Spinozist substance and the eternity of the attributes in their own kind, the infinity of modes at a certain level, causes the system to be stigmatized with a layered eternity (infinity). We see that the trend towards Spinoza, which started in the late 1960s, reappeared, especially through French political philosophy. In this orientation, we see the relations of important names such as Althusser, Deleuze, Balibar, Foucault and Negri with Spinoza. Thus, after a long pause, Spinozism was born once again into the world of French thought with this period. In this context, when we first examine Althusser's orientation towards Spinoza, we see the following. First of all, Althusser is one of the names that seek a solution to the crisis that Marxism has been experiencing in real-politics since the beginning of the 20th century. Hegel's philosophy, which rises from a teleological, subjectivist and idealist thought, is unable to answer the current problems of Marxism. Therefore, it is necessary to find new references to Marxism. Here, Althusser, while continuing his search with this anxiety, discovers Spinoza. An important thinker who was influenced by Spinoza in the field of political philosophy is Antonio Negri. According to Negri, who evaluates Spinoza and his thought as an "aberration", Spinoza's materialist metaphysics is an effective anomaly of this century. On the other hand, the Spinozist approach is not just an approach that discusses and solves the problems of a certain period. The very form of the Spinozist solution carries with it a progressive problematic that reaches our time and incorporates itself into our philosophical horizons. The second main goal of this research to correct some philosophical mistakes about Spinoza. Because the pure philosophy, it is a metaphysic and concept of eternity it is also metaphysical concept. It is not about materialistic understanding. According to Negri In Spinoza, new communities are liberated and built by being displaced each time. Therefore, for such an effect, a positive ethic derived from the being itself is necessary. This ethic is also the basis of endless productivity. Therefore, in our opinion, replacing of concept materialism to eternity can open new possibilities to challenged discussions.

Pojęcie nieskończoności w filozofii Spinozy i jego wpływ na współczesną filozofię polityczną

Głównym celem badań jest zrozumienie historycznych uwarunkowań myśli Spinozy oraz wyjaśnienie w jaki sposób jest on rozumiany przez autorów współczesnych. Spinoza, którego

duchowymi mistrzami byli Ibn Ruszd (Awerroes) oraz Farabi, może stanowić historyczny pomost między wschodem i zachodem. Jego filozofię, we wszystkich jej aspektach, można w całości potraktować jako filozofię wieczności i nieskończoności. Poza wieczną, jedyną substancją Boską oraz nieskończoną ilością przysługujących jej atrybutów, mamy nieskończone pobudzenia substancji (modi) na każdym etapie, co sprawia, że system Spinozy tworzy coś w rodzaju piętrowej struktury owych nieskończoności. Od późnych lat 60., zwłaszcza w środowisku francuskich filozofów polityki, wyraźnie widoczne jest wzrastające zainteresowanie tym aspektem myśli Spinozy. Inspiruje on tak znaczących myślicieli, jak Althusser, Deleuze, Balibar, Foucault, czy Negri. W ten sposób, po długiej przerwie, spinozjanizm rodzi się na nowo we współczesnej myśli francuskiej. Przede wszystkim Althusser znajduje w myśli Spinozy odpowiedź na kryzys marksizmu, którego politycznych skutków doświadcza się od początku lat dwudziestych. Na kryzys ten idealistyczna, teleologiczna i subiektywistyczna myśl Hegla nie mogła udzielić zadowalającej odpowiedzi. Althusser widząc konieczność ponownego odczytania Marksizmu w swoich poszukiwaniach sięga właśnie po Spinozę. Drugim ważnym filozofem, pozostającym pod silnym wpływem Spinozy, był Antonio Negri. Negri, ocenił Spinozę i jego materialistyczną metafizykę, jako „aberrację”, wyjątkową anomalię na tle ówczesnej epoki. Zauważył jednocześnie, że myśl ta nie jest interesująca jedynie jako nietypowe podejście do XVII wiecznych zagadnień, ale że wypracowane przez Spinozę rozwiązania dotyczą również nowoczesnych problemów i mogą zostać włączone w obręb naszych współczesnych filozoficznych horyzontów. Kolejnym celem badań jest krytyczna analiza tej współczesnej recepcji Spinozy oraz korekta pewnych nieporozumień, które narosły wokół tej myśli. Ponieważ ta filozofia, jest w pierwszej kolejności metafizyką, a także samo pojęcie wieczności jest pojęciem metafizycznym. Dlatego wydaje się, że materialistyczne odczytanie tej myśli nie jest w pełni uzasadnione. Na przykład według Negriego u Spinozy nowe społeczności emancypują się i rozwijają dzięki temu, że są każdorazowo wysiedlane. Dlatego, dla takiego efektu, konieczne jest wypracowanie nowej etyki wywodzącej się z bycia sobą. Taka etyka jest zarazem podstawą nieskończonej produktywności. Dlatego wydaje się, że zastąpienie pojęć materialistycznych koncepcją wieczności może otworzyć nowe obszary dyskusji.

Mgr Maciej Czyszczoń

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Andrzej Dąbrowski (IFiS UP)

Etyka sztucznej inteligencji a problem wolności i odpowiedzialności

Projekt badawczy poświęcony jest zjawisku sztucznej inteligencji (SI): odpowiedzialności za jej tworzenie i kwestii moralności SI. Projekt ma charakter interdyscyplinarny i swoim zakresem obejmuje dziedzinę nauk ścisłych, społecznych i humanistycznych oraz takie dyscypliny jak: filozofia (filozofia umysłu i etyka), psychologia (zwłaszcza procesów poznawczych, motywacyjnych) i nauki o sztucznej inteligencji oraz kognitywistyka. Celem projektu jest próba odpowiedzi na pytanie, czy zaawansowane systemy sztucznej inteligencji mogą i powinny funkcjonować wedle określonych reguł i zasad etycznych. Czy SI może posiadać wbudowany system wartości etycznych, a co za tym idzie, czy jest w stanie podejmować decyzje i rozwiązywać problemy w sposób autonomiczny z uwzględnieniem wartości takich jak wolność

i odpowiedzialność, dobro, altruizm i uczciwość. Cel i zadania projektu zostaną zrealizowane głównie przy pomocy narzędzi właściwych naukom filozoficznym, ze szczególnym uwzględnieniem metod analitycznych. W punkcie wyjścia należy rozstrzygnąć: czym jest osoba (podmiot) w sensie moralnym. Czy maszyna może być takiego typu osobą (podmiotem). Czy sztuczna inteligencja może być odpowiedzialna i czy może podlegać odpowiedzialności. Jakie warunki muszą zostać spełnione, aby możliwe było stworzenie autonomicznych i moralnych systemów informatycznych działających w oparciu o zasady etyki normatywnej. Jak nauczyć (wytrenować) sztuczne systemy zasad moralnych? Dotychczas etyka normatywna była zarezerwowana do oceny działań wyłącznie ludzkich podmiotów moralnych. Rozwój wiedzy naukowej i postęp technologiczny, a co za tym idzie gwałtowny wzrost możliwości i zastosowań systemów opartych o sztuczną inteligencję, doprowadziły do konieczności poszerzenia zakresu oddziaływania etyki i objęcie nią również maszyny. Obecnie zakłada się, że podmioty tego rodzaju muszą dysponować sztuczną świadomością, rozumiałym dla nich wewnętrznym systemem wartości, intencjonalnością oraz wolną wolą lub przynajmniej wolnością w procesie dokonywania wyborów. Problem świadomości, intencjonalności i wolnej woli, to problemy dwójakiego rodzaju. Z jednej strony mają one charakter filozoficzny, z drugiej zaś psychologiczny i poznawczy. Podczas analizy tych zjawisk konieczne będzie rozpatrzenie ich z różnych perspektyw, a następnie rozstrzygnięcie ich statusu ontologicznego i epistemologicznego. Odpowiedzi na te pytanie wygenerują szereg dodatkowych, ale równie ważnych problemów badawczych i pytań.

Ethics of artificial intelligence and the problem of freedom and responsibility

This research project is dedicated to the phenomenon of artificial intelligence (AI): the responsibility for its creation and the question of the morality of AI. The project is interdisciplinary and its scope encompasses the fields of science, social sciences and humanities, as well as disciplines such as philosophy (philosophy of mind and ethics), psychology (especially cognitive, motivational processes) and artificial intelligence science and cognitive science. The aim of this project is to try to answer the question of whether advanced artificial intelligence systems can and should operate according to specific ethical rules and principles. Can AI have an in-built system of ethical values and thus be able to make decisions and solve problems autonomously taking into account values such as freedom and responsibility, goodness, altruism and honesty. The aim and objectives of the project will be achieved mainly by using the tools inherent in the philosophical sciences, with a particular focus on analytical methods. As a starting point, the question to be resolved is: what is a person (subject) in the moral sense. Can a machine be this type of person (subject). Can artificial intelligence be responsible and can it be subject to responsibility. What conditions need to be met in order to be able to create autonomous and moral information systems that operate on the basis of normative ethics. How to teach (train) artificial systems moral principles? Until now, normative ethics has been reserved for evaluating the actions of only human moral agents. The development of scientific knowledge and technological advances, and the consequent exponential growth in the capabilities and applications of artificial intelligence-based systems, have led to the need to broaden the scope of the influence of ethics and to include machines. It is now assumed that such entities must have an artificial consciousness, an internal value system understandable to them, intentionality and free will or at least freedom in the process of making choices. The problems of consciousness,

intentionality and free will are problems of two kinds. On the one hand, they are philosophical in nature; on the other, they are psychological and cognitive. In analyzing these phenomena, it will be necessary to look at them from different perspectives and then to resolve their ontological and epistemological status. The answers to these will generate a number of additional but equally important research problems and questions.

Panel IV
Sztuki plastyczne
Fine Arts

Mgr Magdalena Hueckel-Śliwińska

Academic supervisor #1: dr hab. prof. UP Małgorzata Wielek-Mandrela (IMiEA UP)

Academic supervisor #2: dr hab. prof. UP Marzenna Jakubczak (IFIS UP)

Madonny – święte kobiety na peryferiach katolicyzmu

Tematem mojej pracy są postaci świętych kobiet i osób niebinarnych ukształtowane na peryferiach katolicyzmu. Pod pojęciem „peryferia” rozumiem nurty synkretyczne: katolickie święte wchłonięte przez lokalne systemy religijne (voodoo, santeria, candomble); katolickie święte, których wizerunki ukształtowane zostały w wyniku fuzji katolicyzmu i miejscowych wierzeń, (tj. Sarah la Kali, Matka Boska Zielna, La Virgen del Cerro); jak również “folkowe” święte, powstałe w obrębie kultury katolickiej, które nie zostały zaakceptowane przez oficjalną doktrynę (tj. Santa Muerte, św. Wilgefortis, Noyale). W części teoretycznej badaniom poddam wybrane wizerunki świętych kobiet i osób niebinarnych, związaną z nimi symbolikę, wierzenia, mity, obrzędy i praktyki religijne. Dokonana przeze mnie analiza toposów kulturowych konstruowanych przez współcześnie czczone święte wpisze pracę w problematykę szeroko pojętych zagadnień związanych z kulturową tożsamością płci. Istotny jest dla mnie także kontekst współczesności: symultanicznie zachodzących procesów gwałtownej sekularyzacji, przy jednoczesnym odrodzeniu fundamentalizmów oraz dynamicznie rozwijających się odłamach religijnych o charakterze synkretycznym oraz co raz bardziej powszechnych poszukiwaniach zaginionej duchowości z dala od instytucji (SBNR - spiritual but not religious). W dysertacji podejmę próbę odpowiedzi na następujące pytania: Kim są współcześnie czczone boginie i święte? Jakie cechy uosabiają? Jakie archetypy reprezentują? Czy mają wpływ na kształtowanie norm społecznych, obyczajowych i estetycznych? Czy są postaciami autonomicznymi czy tylko pośredniczkami w kontakcie z Absolutem? Nad kim sprawują opiekę? Kto ma prawo korzystać z ich kurateli? Kto ma prawo kreować ich wizerunki i się nimi posługiwać? Czy bywają narzędziami opresji? Komu i czy boskie przewodniczki są ciągle pogrzebne? Interesuje mnie również system tworzenia kategorii, które czynią obrazy czy obiekty świętymi, religijnymi, kulturowymi (płaczące obrazy) dewocyjnymi i tzw. „obrażającymi uczucia religijne”. Kto i jak może posługiwać się symboliką i ikonografią religijną i czy istnieje w tym zakresie monopol interpretacyjny (czy takie dylematy zawsze mają charakter polityczny?). Pracę opierać się będą na badaniach w terenie (Francja, Meksyk, Nowy Orlean, Indie, Brazylia, Polska, Włochy, Benin) oraz analizie materiałów źródłowych. Praca praktyczna polegać będzie na stworzeniu własnych wizerunków synkretycznych świętych. W swoim dziele bazować będę na przeprowadzonych wcześniej badaniach i zebranej ikonografii, jednak stworzone przeze mnie eksponaty będą miały autorski charakter i cechować je będzie kulturowa i interpretacyjna niejednoznaczność. Formalnie nawiązywać będę do tradycyjnych metod tworzenia obiektów sakralnych tj. rzeźba, kapliczka, chorągiew, ołtarzyk, hologram, czy też obiekt przyrodniczy. Istotnym elementem projektu będzie znalezienie i umiejscowienie prac w odpowiednich lokacjach i kontekstach przestrzeni publicznej, tworząc tym samym pole do międzykulturowego dialogu.

Madonnas – holy women on the periphery of Catholicism

The subject of my work is the figures of female saints and non-binary persons found in the peripheries of Catholicism. By 'periphery' I mean syncretic movements: Catholic saints absorbed into local religious systems (e.g. voodoo, santeria, candomble); Catholic saints whose images have been shaped by the fusion of Catholicism and local beliefs (e.g. Sarah la Kali, Our Lady of the Herbs, La Virgen del Cerro); as well as "folk" saints - created within Catholic culture that have not been accepted by the Catholic Church (e.g. Santa Muerte, St Wilgefortis, Noyale). In the theoretical part, I will examine selected images of holy women and non-binary persons, their associated symbolism, beliefs, myths, rituals and religious practices. My analysis of the cultural topoi constructed by contemporary venerated saints will place the work in the problematic of broadly understood issues related to cultural gender identity. The context of the present day is also important to me: simultaneous processes of rapid secularization, the resurgence of fundamentalisms and dynamically developing religious factions of a syncretic nature, as well as the ever more common search for a lost spirituality away from the institution (SBNR - spiritual but not religious). In the dissertation I will attempt to answer the following questions: Who are contemporary venerated goddesses and saints? What qualities do they embody? What archetypes do they represent? Are they influential in shaping social, moral and aesthetic norms? Are they autonomous figures or merely intermediaries with the Absolute? Over whom do they exercise their guardianship? Who has the right to exercise their guardianship? Who has the right to create their images and use them? Are they instruments of oppression? Who needs divine guides any more? I am also interested in the system of creating categories that make images or objects sacred, religious, cultic (weeping images) devotional and so-called "offending religious feelings". Who can use religious symbolism and iconography and how, and is there an interpretative monopoly in this respect (are such dilemmas always political?). The work will be based on field research (France, Mexico, New Orleans, India, Brazil, Poland, Italy, Benin) and the analysis of source materials. The practical work will consist of my own images of syncretic saints. The objects I will create will be based on my previous research and collected iconography, but will have an authorial character and will be characterized by cultural and interpretive ambiguity. Formally, I will refer to traditional methods of creating sacred objects, i.e. a sculpture, a shrine, a flag, an altarpiece, a hologram or a natural object. An important element of the project will be to find and place the works in appropriate locations and contexts of public space, thus creating a field for intercultural dialogue.

Mgr Paulina Mazurek

Academic supervisor #1: dr hab. prof. UP Maria Wasilewska (IMiEA UP)

Academic supervisor #2: dr hab. Wojciech Sternak (Uniwersytet Warszawski)

XYZ – alfabet wzorców międzypokoleniowych. Rewizja powszechnych postaw wychowawczych

Pokolenie Y przejmuje aktualnie rynek pracy, żyje w tzw. płynnej nowoczesności, doświadcza nowych wyzwań (np. pandemia, wzmożone migracje) i rozpoczyna wychowanie kolejnych

pokoleń. Dyskurs publiczny koncentruje się głównie na postawach Y jako obywateli, konsumentów, pracowników czy wobec poprzedzającego je pokolenia X. Obszarem niedoeksplorowanym, aktualnie się klarującym, jest badanie generacji Y jako (potencjalnych) wychowawców, a jednocześnie osób coraz bardziej świadomych otrzymanych przez siebie wzorców wychowawczych. Celem projektu jest wizualne przedstawienie powtarzających się postaw i przekonań obecnych od lat w "sztafecie międzypokoleniowej" (w rodzinie, grupie rówieśniczej, środowisku lokalnym, placówkach edukacyjno-wychowawczych), znaczących w wychowaniu pokolenia Y, którego jestem przedstawicielką. Przykładem jest unieważnianie uczuć (*nie płacz, nie boli*), kształtowanie ról płciowych, czy stygmatyzacja zaburzeń psychicznych (*wylądujesz w Kobierzynie*). Istotny jest dla mnie ich wpływ na Y jako młodych dorosłych oraz zbadanie ich reakcji na te postawy: wyróżnienie tych, które przepracowują, ignorują lub negują; przyjmują bezwiednie lub świadomie. Ważnym punktem odniesienia będzie także spojrzenie na te wzorce w pokoleniach X i Z. Wybiorę je korzystając m.in. z case study, wywiadu swobodnego czy kwestionariuszowego. Problemem przewodnim pracy jest poszukiwanie strategii artystycznych, które pozwolą najlepiej o nich opowiedzieć. Finalny projekt będzie wieloelementowym, intermedialnym dziełem/wystawą. Poszczególne jego części będą ilustrowały wybrane postawy. Materiał wyjściowy do tworzenia dzieła, m.in. instalacji, fotografii, wideo, kolażu, będą stanowić przedmioty, archiwalia, wizerunki zaczerpnięte z kultury materialnej obecnej w wychowaniu pokolenia Y. Za przykład mogą służyć zabawki, figurki znajdujące się w czekoladowych jajkach, bajki emitowane jako "Wieczorynki". Ze względu na swój 'uczulający' charakter pozwolą odbiorcy znaleźć odniesienie do empirycznych desygnatów, indywidualnych doświadczeń i wyobrażeń. Będą przetwarzane i odtwarzane za pomocą języka sztuki współczesnej. Fotografia w projekcie będzie rozumiana jako obiekt, element instalacji lub proces. Przetworzenie znanych odbiorcom obiektów będzie równoległe do rewizji znanych im wzorców wychowawczych. Zakładam, że nie istnieje idealne wychowanie, zawsze generuje ono jakieś niedobory i nadmiary. Moim zamierzeniem nie jest więc negacja wszystkich wzorców, lecz umożliwienie odbiorcy krytycznego spojrzenia i swobodnej oceny. Istotnym celem projektu jest również stworzenie pola (auto)refleksji i dyskusji nad ukazanymi postawami, pokazanie odbiorcy, że od niego zależy aplikowanie tych wzorców, poddawanie się ich wpływom.

XYZ – the alphabet of intergenerational patterns. Revision of common upbringing attitudes

Generation Y is currently taking over the labor market, living in so-called liquid modernity, experiencing new challenges (e.g., pandemic, increased migration) and beginning to raise the next generation. Public discourse mainly focuses on the attitudes of Y as citizens, consumers, workers or towards the generation X that preceded them. An under-explored area, currently clarifying itself, is the study of Generation Y as (potential) educators and, at the same time, people who are increasingly aware of the upbringing patterns they have received. The purpose of this doctoral dissertation is to visually depict the recurring attitudes and beliefs present for years in the "intergenerational relay" (in the family, peer group, local environment, educational institutions), significant in the upbringing of Generation Y, of which I am a representative. Examples include invalidating feelings (*don't cry, it doesn't hurt*), shaping gender roles, or stigmatizing mental disorders (*you'll end up in Kobierzyn*). What's important to me is their impact

on the Y as young adults, and examining their reactions to these attitudes: distinguishing those they overwork, ignore or deny; adopt involuntarily or consciously. Looking at these patterns in generations X and Z will also be an important point of reference. I will select them using, among other things, a case study, a free-form interview or a questionnaire. The main problem of the work is the search for artistic strategies to best tell about them. The final project will be a multi-element intermedia work/exhibition. Its individual parts will illustrate selected attitudes. The starting material for the creation of the work, including installation, photography, video, collage, will be objects, archives, images taken from the material culture present in the upbringing of Generation Y. Examples include toys, figurines found in chocolate eggs, fairy tales aired as "Wieczorynka". Due to their 'sensitizing' nature, they will allow the viewer to find reference to empirical designations, individual experiences and perceptions. They will be processed and reproduced through the language of contemporary art. Photography in the project will be understood as an object, an element of an installation or a process. The processing of objects familiar to the viewers will be parallel to the revision of familiar educational patterns. I assume that there is no ideal upbringing, it always generates some deficiency and excess. My intention, therefore, is not to negate all patterns, but to allow the viewer to look critically and evaluate freely. An important goal of the project is also to create a field for (self-)reflection and discussion of the attitudes shown. Showing the recipient that it is up to him to apply these patterns, to submit to their influence.

Mgr Barbara Nawrocka

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Maria Wasilewska (IMiEA UP)

Plantstoria. O pamięci roślin i o historii opowiedanej z perspektywy fauny

Rośliny są inteligentne, a kolejne badania naukowe im poświęcone tylko utwierdzają nas w przekonaniu, jak bardzo. W świecie roślin występuje współpraca międzygatunkowa, negocjacja optymalnych warunków bytowych w danym siedlisku, czy emisja sygnałów do świata zewnętrznego poprzez fluorescencję chlorofilu. Rośliny również zapamiętują, uczą się, umieją dostosowywać się do zmieniających warunków środowiska zewnętrznego, a pamięć tzw. epigenetyczna jest zapisana w DNA i przekazywana z pokolenia na pokolenie. Pamięć jest dla nas nośnikiem informacji i emocji. W wymiarze prywatnym i społecznym wiąże się z doświadczeniem zdobywanym wraz z wiekiem, przywiązaniem, tworzeniem relacji i budowaniem tożsamości. Pamięć zbiorowa kształtuje nas i osadza w kontekście. Jest kulturowym punktem odniesienia. Kluczowe jest to, kto pisze naszą historię. W swoim projekcie pragnę poruszyć wątki i relację pamięci roślin i przestrzeni oraz szukać odpowiedzi na pytanie, jak mogłaby wyglądać historia (kilka konkretnych wybranych historii) opowiedzianych w nowy sposób tj. z perspektywy świata roślin. Przykładem interesującego mnie tematu, dla którego będę szukać alternatywnej historii (plantstorii) jest urbanistyczna utopia miasta – ogrodu autorstwa Ebenezera Howarda, opowiedana do tej pory przede wszystkim w ujęciu architektonicznym i społecznym. Interesuje mnie tu nie tylko sama idea i wzorcowy projekt Howarda, co licznie występujące (również w polskich miastach) dzielnice wybudowane w XX w. w oparciu o ten model. Chciałabym czerpać z narzędzi pomiędzy sztuką, architekturą i botaniką opowiadając historie w oparciu o spekulację

i fałszywą archeologię, snując futurystyczne wizje przeszłości zawieszane pomiędzy prawdą i kłamstwem, utopią i dystopią, kreowaniem przyszłości, a badaniem przeszłości. Równolegle interesuje mnie praca z pamięcią ludzi i relacjami międzyludzkimi budowanymi w oparciu o pracę z roślinami i naukę o roślinach. Zakładam współpracę przy projektach artystycznych z ekspertkami i ekspertami z takich dziedzin jak botanika, biologia, fizjologia roślin i architektura krajobrazu, a w tym przypadku również nieprofesjonalnymi osobami parającymi się ogrodnictwem czy zajmującym działką. Trzecim wątkiem i potencjalnym kierunkiem działań jest poszukiwanie nowych sposobów materialnego upamiętniania (będących alternatywą do stawiania pomników) wyrażonych poprzez sadzenie i sianie. Tytuł projektu „plantstoria” zostało stworzone w kontrze do słów „historia” czy „herstoria”, aby oznaczyć podmiot tworzący kanwę opowieści - nie tyle głównego bohatera, ale narratora, do roli którego chciałabym podnieść świat roślin w tym projekcie.

Plantstory. A Project on plant memory and on history told from the perspective of fauna

Plants are intelligent, and each following study devoted to them only proves how much. In the plant world, we can observe interspecies cooperation, constant negotiation process of optimal living conditions in a shared habitat, or the emission of signals to the outside world through process of fluorescence of chlorophyll. Plants also remember, learn and are able to adapt to changing conditions in the external environment, and so-called epigenetic memory is stored in DNA and passed on from generation to generation. For us, human beings, memory is a carrier of information and emotions. Both in a private and social scale, it is linked to experience gained with age, attachment, the formation of relationships and the construction of identity. Collective memory shapes us and sets us in a context. It is a cultural reference point. The crucial aspect is who writes the history. In my project, I want to address the issues of plant memory and relations between memory and space and seek answers to the question of what history (a few specific selected stories) could look like when is told in a new way, from the perspective of the plants. An issue I am interested in, and for which I will be looking an alternative history (plantstory), is the urban utopia of the garden city designed by Ebenezer Howard. This history has been told mainly in architectural and social terms so far. I am interested not only in Howard's idea and model project, but also in the numerous neighbourhoods built in the 20th century based on this model (also in Polish cities). I would like to draw on the tools between art, architecture and botany to tell stories based on speculation and false archaeology, spinning futuristic visions of the past somewhere between truth and falsehood, utopia and dystopia, the creation of the future and the study of the past. In parallel, I am interested in working with people's memories and interpersonal relations built on working with plants and plant science. I will collaborate on art projects with experts in fields such as botany, biology, plant physiology and landscape architecture, and also with non-professionals involved in gardening or having allotment gardens. A third potential direction in my research is seeking for new ways of material commemoration (as an alternative to erecting monuments and statues) expressed through planting and sowing. The title of the project 'plantstory' was created as a counterpoint to the words 'history' or 'herstory' to denote the subject that forms the canvass of the story - not even the main character, but the narrator itself, to whose role I would like to elevate the world of plants in this project.

Panel V

Nauki fizyczne

Physics

Mgr Jerzy Pryga

Academic supervisor: dr hab. prof. PAN Krzysztof Woźniak (Instytut Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczańskiego Polskiej Akademii Nauk w Krakowie)

Auxiliary supervisor: dr Łukasz Bibrzycki (IBiL UP)

Analiza możliwości detekcji kaskad promieniowania kosmicznego za pomocą prostych detektorów

Głównym celem CREDO (Cosmic Rays Extremely Distributed Observatory) jest szukanie tak zwanych zespołów promieniowania kosmicznego, objawiających się na powierzchni Ziemi przez występowanie skorelowanych ze sobą w czasie i przestrzeni tak zwanych wielkich pęków atmosferycznych. Są to zjawiska powodowane przez wysokoenergetyczne promieniowanie kosmiczne trafiające w ziemską atmosferę. Składają z kaskad naładowanych cząstek i fotonów produkowanych w atmosferze, a następnie dolatujących do powierzchni Ziemi. Aby potwierdzić hipotezę istnienia zespołów promieniowania kosmicznego, a następnie badać takie zjawiska, potrzebne są obserwacje pęków na globalną skalę, a następnie analiza korelacji pomiędzy nimi. Aby takie obserwacje były możliwe, potrzebna jest infrastruktura stworzona z jak największej liczby detektorów rozrzuconych po całym globie. Przy budowie tak wielkiej sieci najlepiej posłużyć się prostymi i tym samym tanimi urządzeniami, które można by produkować szybko i w dużej liczbie. Pojedyncza stacja powinna móc przynajmniej dać informację o dokładnym czasie i oczywiście miejscu zdarzenia. Tak podstawowe pomiary mogą być wykonywane za pomocą kilku małych detektorów scyntylacyjnych, ułożonych płasko, w pewnej odległości od siebie i połączonych w układ koincydencyjny. Spodziewa się, że pojedyncze sygnały w różnych urządzeniach będą wywoływane głównie przez nieskorelowane ze sobą cząstki tła. Pojawienie się kaskady natomiast, powinno objawiać się sygnałami w kilku urządzeniach "jednocześnie", czyli tak na prawdę w bardzo krótkim oknie czasowym. Do sprawdzenia jak wydajne w kontekście globalnych badań promieniowania kosmicznego są tego typu układy potrzebne są zarówno oszacowania teoretyczne jak i testowe pomiary. To właśnie jest tematem problemu badawczego. Pierwszym z aspektów projektu jest analiza danych pochodzących z symulacji komputerowych różnych pęków atmosferycznych. Ma ona na celu uzyskanie informacji o tym, jakich zdarzeń i z jaką częstotliwością należy spodziewać się w tego typu układach. Kolejnym aspektem jest budowa i testowanie przykładowych układów. Stacja, która zostanie zbudowana do pierwszych pomiarów składać się będzie z kilku detektorów scyntylacyjnych o powierzchni 5 cm × 5 cm każdy. Porównanie wyników obliczeń z pomiarami pozwoli potwierdzić, które zdarzenia rzeczywiście są oznaką wystąpienia w okolicy stacji wielkiego pęku atmosferycznego. Ponadto, tego typu analiza powinna pozwolić wyciągnąć dodatkowe informacje z takich pomiarów. Badany układ umożliwi również monitorowanie częstotliwości pojedynczych cząstek promieniowania kosmicznego, co pozwoli testować działanie innych tego typu urządzeń oraz badać inne zjawiska związane z promieniowaniem kosmicznym.

Analysis of the capability of detection of Extensive Air Showers (EAS) by simple detectors

Cosmic Rays Extremely Distributed Observatory (CREDO) main objective is to search for Cosmic-Ray Ensembles (CRE) - occurrences of correlated in time and space Extensive Air Showers (EAS). EAS are phenomena which are caused by high energy primary cosmic rays which hits Earths atmosphere. They are cascades of particles and photons that can reach surface of the Earth. To confirm the existence of CRE a massive scale observation of EAS signals and an analysis of their correlations in time is necessary. To make such observations possible, an infrastructure of widely spread detectors connected in a global network should be developed using low-cost devices. The individual detector system registering an EAS should at least be able to give information about the precise time of detection, and obviously its spatial coordinates. Such basic measurement can be conducted with several small scintillator detectors connected in a coincidence circuit. It is expected to observe high frequency of single signals caused mostly by background, which in this context are uncorrelated cosmic rays and terrestrial sources of ionizing radiation. Coincidence events, which means signals in several devices occurring in a very short time period, on the other hand should be much less frequent and caused mostly by EAS. To examine efficiency of such systems in the context of global cosmic rays research, both theoretical estimations and testing measurements are required. This is the topic of presented study. One aspect of the project is and analysis of data from computer simulations of EAS performed using CORSIKA software. Its purpose is to calculate type and frequency of expected events. Another aspect is a construction and testing of exemplary system. Station which will be built for the first measurement will be made of several scintillator detectors of 5 cm × 5 cm area of the surface each. Comparison between results of the computation and measurements will confirm which events are actually a consequence of an occurrence of EAS near the station. Furthermore, this type of analysis should help extract additional information from such measurements. Investigated system will also be able to monitor the frequency of uncorrelated cosmic rays particle that reach the Earths surface. It will allow to test other similar stations through comparison, and study other phenomena related to cosmic rays.

Panel VI

**Geografia społeczno-
ekonomiczna i gospodarka
przestrzenna**

**Social and Economic
Geography & Land
Management**

Mgr Aleksandra Bogucka

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Mariusz Szubert (IG UP)

Auxiliary supervisor: dr Anna Winiarczyk-Rażniak (IG UP)

Strategie rozwoju turystyki etnicznej w wybranych społecznościach ludności tubylczej na obszarze Meksyku

Projekt badawczy dotyczy przedstawienia koncepcji i potencjału do rozwoju turystyki etnicznej w wybranych społecznościach tubylczych, zamieszkałych na obszarze Meksyku. O wyjątkowości projektu stanowi fakt braku w polskiej literaturze szczegółowych badań poruszających problem turystyki etnicznej w miejscowościach tubylczych w Meksyku. W pracy doktorskiej zostaną zamieszczone informacje dotyczące sposobu, w jaki obecnie rozwija się turystyka etniczna na wybranych obszarach kraju. Projekt będzie zawierał opisy produktów turystycznych oraz analizę oferty turystycznej prezentowanej przez rdzenne społeczności. W omawianym projekcie zostanie przedstawiony poziom infrastruktury turystycznej w podziale na bazę noclegową, gastronomiczną, towarzyszącą oraz dostępność komunikacyjną badanych obszarów. Przeanalizowane zostaną motywy i czynniki rozwoju turystyki etnicznej, a także promocja tej formy podróży wśród społeczności tubylczych jako kolejnej możliwości ich rozwoju gospodarczego. Badania będą prowadzone m.in. za pomocą wywiadów pogłębionych z przedstawicielami wybranych społeczności i organizacji etnicznych, których celem będzie określenie subiektywnych zamierzeń oraz obserwacji, związanych z turystyką etniczną. W badaniach zostaną wykorzystane także metody ilościowe (metody statystyczne, w oparciu o istniejące bazy danych związane ze strukturą społeczną oraz poziomem zagospodarowania turystycznego Meksyku), a także analiza dostępnej literatury związanej z tematem projektu. Uwzględnione zostaną dotychczas przeprowadzone badania na obszarach zamieszkałych przez rdzenną ludność w Meksyku. W pracy badawczej zostaną zaproponowane pomysły mające na celu udoskonalenie wszelkich działań będących w korelacji z turystyką etniczną, które wywierają wpływ zarówno na poziom życia rdzennych mieszkańców, jak i na poziom satysfakcji podróżujących.

Strategies for the development of ethnic tourism in selected indigenous communities within Mexico

The dissertation concerns the presentation of the concept and potential for the development of ethnic tourism in selected indigenous communities living in Mexico. The uniqueness of the project is the lack of detailed research addressing the issue of ethnic tourism in indigenous localities in Mexico. The research project will include information on how ethnic tourism is currently developing in selected areas of the country. The dissertation will include descriptions of tourism products and an analysis of the tourism offer presented by indigenous communities. The project will present the level of tourism infrastructure consisting of: accommodation, gastronomy, accompanying facilities and transport accessibility of the study areas. The motives and factors for the development of ethnic tourism will be analysed, as well as the promotion of this form of travel among indigenous communities as another opportunity for their economic

development. The doctoral thesis will be conducted on the basis of in-depth interviews with representatives of selected ethnic communities and organisations to identify subjective intentions and observations related to ethnic tourism. The project will also include quantitative methods (statistical methods, based on existing databases related to the social structure and level of tourism development in Mexico), as well as an analysis of the available literature related to the project topic. Consideration will be given to research, conducted to date in areas inhabited by indigenous peoples in Mexico. The dissertation will contain suggestions to improve any activities in correlation with ethnic tourism that have an impact on both the standard of living of indigenous peoples and the satisfaction of travellers.

Mgr Janusz Cerek

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Mariusz Szubert (IG UP)

Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe oraz krajobraz kulturowy Dolnego Śląska jako walor turystyczny regionu w kontekście przemian społecznych po II wojnie światowej

Dziedzictwo kulturowe oraz krajobraz kulturowy są istotnymi czynnikami warunkującymi rozwój turystyki. Wpływają one na atrakcyjność turystyczną regionu. Projekt zakłada innowacyjne podejście do tematyki dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego, którym jest określenie tożsamości krajobrazu kulturowego poprzez badanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Na obszar badawczy wybrano Dolny Śląsk. Jest to region, na którego obszarze po II wojnie światowej miały miejsce bardzo znaczące przemiany społeczne takie jak wysiedlenie ludności niemieckiej, zasiedlenie ludnością polską i repolonizacja. Określono pola badawcze, którymi są obszary wiejskie, współczesne miasta, uzdrowiska. Głównym celem projektu jest określenie tożsamości krajobrazu kulturowego w kontekście powojennych przemian społecznych Dolnego Śląska jako elementu potencjału turystyki kulturowej w tym regionie. Cele szczegółowe obejmują identyfikację dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska, przegląd materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska, interpretację dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska wg. zasad sformułowanych przez F. Tildena (1957) pod kątem turystyki kulturowej, identyfikację rodzajów turystyki kulturowej na Dolnym Śląsku, określenie tożsamości krajobrazu kulturowego regionu na wybranych przykładach pod kątem atrakcyjności turystycznej, określenie powojennych przemian społecznych na Dolnym Śląsku, określenie przestrzeni turystycznej w krajobrazie kulturowym regionu, identyfikację pojęć pojawiających się w literaturze takich jak "Dolnoślązacy", "Sudeckość", "poniemieckie" i związku tychże pojęć z tożsamością współczesnych mieszkańców Dolnego Śląska. Postawiono hipotezy badawcze: wydarzenia historyczne i przemiany społeczne po II wojnie światowej wpłynęły na tożsamość krajobrazu kulturowego, który stał się atrakcją turystyczną Dolnego Śląska, współcześnie trwa proces polegający na oswojaniu krajobrazu kulturowego z którym wiąże się zastępowanie dawnych tradycji nowymi elementami kulturowymi, które z kolei stają się częścią współczesnej tożsamości krajobrazu kulturowego. Metodyka badań opiera się na kwerendzie i analizie literatury naukowej oraz materiałów kartograficznych, ikonograficznych, danych statystycznych, penetracji terenu

wraz z gromadzeniem materiałów ikonograficznych, inwentaryzacji obiektów dziedzictwa kulturowego na Dolnym Śląsku. Zostaną także przeprowadzone wywiad ze świadkami historii i badania ankietowe, które umożliwią określenie atrakcyjności turystycznej dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego regionu. Efektem finalnym projektu będą zidentyfikowanie i inwentaryzacja materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska oraz określenie wpływu przemian społecznych mających miejsce na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej na tożsamość krajobrazu kulturowego tego regionu. Ukazany zostanie także potencjał turystyczny krajobrazu kulturowego Dolnego Śląska.

Material and immaterial cultural heritage and cultural landscape of the Lower Silesia as a tourist attraction of the region in the context of post-World War II social changes

Cultural heritage and cultural landscape are essential factors which cause the development of tourism. They affect a regional tourist attraction. This project assumes an innovative approach to the topic of the cultural heritage and the cultural landscape by defining identity of the cultural landscape through the research of immaterial cultural heritage. The research area cover the Lower Silesia. It's a region where an essential post-World War II social changes such as an expulsion of Germans, a settlement of Poles and repolonization took place. Research fields cover countryside's, modern cities, spa towns. The main purpose of the project is to define identity of the cultural heritage in the context of post-World War II social changes in the Lower Silesia as an element of cultural tourism potential in this region. The specific objectives cover an identification of the cultural heritage of the Lower Silesia, an overview of material and immaterial cultural heritage of the Lower Silesia, an interpretation of the cultural heritage of the Lower Silesia according to F. Tilden (1957) principles in the context of cultural tourism, an identification of types of cultural tourism in the Lower Silesia, defining the identity of the cultural landscape of the Lower Silesia of selected examples in the context of the tourist attraction, defining post-World War II social changes in the Lower Silesia, defining tourist space in the cultural landscape of the region, an identification of terms which are used in literature such as "Dolnoślązacy", "Sudeckość", "poniemieckie" and their relation with the identity of modern inhabitants of the Lower Silesia. The hypothesis' state that historical events and social changes after the World War II had an impact on the identity of the cultural landscape which became a tourist attraction of the Lower Silesia, currently there is a process of adapting the cultural landscape which relates to replacing old traditions by the new elements of culture which become a part of the modern identity of the cultural landscape. The research methodology is based on collecting, studying and analyzing of scientific literature, cartographic, iconographic materials, statistic data, an observation of area which includes taking a photograph, stocktaking of the cultural heritage objects in the Lower Silesia. A methods of an interview with the history witnesses and a questionnaire, which allow to define the cultural heritage and cultural landscape of the region as tourist attractions will also be used. The final effect will be recognizing and stocktaking of material and immaterial cultural heritage of the Lower Silesia and defining an impact of post-World War II social changes on the identity of the cultural heritage of the region. A tourist potential of the cultural landscape of the Lower Silesia will be presented as well.

Mgr Aleksandra Skwarek

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Sławomir Kurek (IG UP)

Auxiliary supervisor: dr Mirosław Wójtowicz (IG UP)

Proces urbanizacji Meksyku w XX i XXI wieku

Urbanizacja polegająca na szeroko pojętym rozwoju ośrodków miejskich jest jednym z najprężniej rozwijających się procesów na świecie w XX i XXI wieku, a jej intensyfikacja sięga już końca XVIII wieku i powiązana jest z industrializacją, polegającą głównie na rozwoju przemysłu. Przełomowym okresem dla urbanizacji był rok 2006, w którym to po raz pierwszy udział ludności miejskiej przekroczył udział ludności wiejskiej na świecie, a wskaźnik urbanizacji przekroczył 50% (Szymańska, 2009). Proces urbanizacji szczególnie intensywny przebieg zyskał w Meksyku, w którym po II wojnie światowej obserwowany był wzrost udziału ludności miejskiej w ogóle liczby ludności, a także wzrost liczby miast i rozrastanie się już istniejących ośrodków miejskich. W latach 60 XX liczba ludności miejskiej w Meksyku przekroczyła liczbę ludności wiejskiej, co miało miejsce znacznie wcześniej w stosunku do światowych trendów, czyniąc tym samym Meksyk szczególnie interesujący pod względem urbanizacyjnym. Kolejne dekady cechowały się tendencją rosnącą wskaźnika urbanizacji, który w 2006 roku przybrał wartość wynoszącą prawie 75%, a w 2020 roku wyniósł 78,8%. Niniejsza praca ma na celu zbadać jak przebiegał proces urbanizacji Meksyku w ciągu XX i pierwszych dwóch dekad XXI wieku, ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 70 lat. Autorka skupi się na czterech płaszczyznach urbanizacji: przestrzennej, demograficznej, ekonomicznej oraz społecznej. Przeprowadzone badania pozwolą na opracowanie typologii meksykańskich stanów, uwzględniającej specyfikę zachodzących w nich procesów urbanizacji oraz tworzenia się sieci miejskiej i jej charakterystyki. Podstawę naukowego warsztatu stanowić będzie metoda statystyczna, opierająca się na analizie danych statystycznych pochodzących z meksykańskiej bazy danych - Instituto Nacional de Estadística y Geografía (INEGI). Na podstawie zebranych danych wyliczony zostanie m.in. wskaźnik urbanizacji, wskaźnik umiastowienia czy średnioroczne tempo zmian ludności miejskiej i grup wielkościowych miast. Obliczenia i dane posłużą także do wykonania kartogramów, szczególnie istotnych przy szerszej analizie zmian zachodzących na poziomie stanów i regionów.

Mexico's urbanization process in the 20th and 21st centuries

Urbanization, consisting of the widespread development of urban centers, is one of the most rapidly developing processes in the world in the 20th and 21st centuries, and its intensification dates back to the late 18th century and is linked to industrialization, consisting mainly of industrial development. The breakthrough period for urbanization was 2006, when for the first time the share of urban population exceeded the share of rural population in the world, and the urbanization rate exceeded 50% (Szymanska, 2009). The process of urbanization gained a particularly intense trajectory in Mexico, which after World War II saw an increase in the share of urban population in the total population, as well as an increase in the number of cities and the sprawl of already existing urban centers. In the 1960s, Mexico's urban population exceeded its rural population, which was well ahead of global trends, making Mexico particularly interesting

in terms of urbanization. Subsequent decades have been characterized by an increasing trend in the urbanization rate, which in 2006 took on a value of almost 75%, and currently (2020) has an urbanization rate value of 78.8%. This paper aims to examine how Mexico's urbanization process has progressed over the course of the 20th and first two decades of the 21st century, with a special focus on the last 70 years. The author will focus on four levels of urbanization: spatial, demographic, economic and social. The research conducted will allow the development of a typology of Mexican states, taking into account the specifics of the urbanization processes taking place in them, as well as the formation of the urban network and its characteristics. The basis of the scientific workshop will be a statistical method, based on the analysis of statistical data from the Mexican database - Instituto Nacional de Estadística y Geografía (INEGI). The data collected will be used to calculate, among other things, the urbanization rate, the rate of urbanization, or the average annual rate of change of urban population and city size groups. The calculations and data will also be used to produce cartograms, particularly relevant to the broader analysis of changes occurring at the state and regional levels.

Panel VII

Nauki o bezpieczeństwie

Security Sciences

Mgr Małgorzata Cichy

Academic supervisor: prof. dr hab. Olga Wasiuta (IBiI UP)

Implikacje konfliktu w Afganistanie dla bezpieczeństwa międzynarodowego do roku 2023

Przedmiotem badań mojej pracy doktorskiej jest oddziaływanie konfliktu w Afganistanie na bezpieczeństwo międzynarodowe Azji Centralnej i Bliskiego Wschodu do 2023 roku i jego konsekwencje dla zmiany regionalnego układu sił. Jako hipotezę przyjmuję, że sytuacja w Afganistanie kreuje nowe rozwiązania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa Azji Centralnej i Bliskiego Wschodu, przewartościowując te, które powstały w okresie 20 lat konfliktu. Praca przedstawi charakterystykę konsekwencji dwudziestoletniego konfliktu w Afganistanie dla bezpieczeństwa międzynarodowego bezpośrednio po jego zakończeniu. Pierwszy rozdział stanowić będzie rys historyczny i przedstawi sytuację w Afganistanie do momentu wycofania się zachodnich sił. W drugim rozdziale zostaną zidentyfikowane i przeanalizowane uwarunkowania określające sytuację wewnętrzną: etniczno-narodowościowe, religijne oraz społeczno-kulturowe, sytuacja ekonomiczno-energetyczna i polityczno-militarna, a także działalność organizacji terrorystycznych. Następnie ukazane zostanie oddziaływanie konfliktu w Afganistanie na sytuację wewnętrzną i politykę wybranych państw regionu Azji Centralnej i Bliskiego Wschodu: Kazachstanu, Kirgistanu, Tadżykistanu, Turkmenistanu, Uzbekistanu, Iranu oraz Turcji. W końcu stanowiąc niejako podsumowanie pracy – zweryfikowane zostanie oddziaływanie wojny w Afganistanie na politykę mocarstw (Stanów Zjednoczonych, Federacji Rosyjskiej, Pakistanu, Indii oraz Chin). Ukazane zostaną zmiany pod kątem mocarstwowości, hard power i roli omawianych aktorów oraz zagrożeń regionalnych i globalnych. Analiza będzie oparta na paradygmacie realistycznym. Planowane metody badawcze to analiza piśmiennictwa i danych (literatury naukowej, dokumentów organizacji rządowych i pozarządowych, danych statystycznych oraz doniesień medialnych), analiza instytucjonalno-prawna, analiza historyczna, krytyka źródeł, analiza krytyczna, metoda decyzyjna, obserwacja, wywiady eksperckie i pogłębione, studyjne wizyty zagraniczne, metoda porównawcza, synteza i opis, wnioskowanie indukcyjne i dedukcyjne. Badania ograniczone będą przez brak dostępu do źródeł niejawnych oraz nieznaną języków paszto, dari i języków państw Azji Centralnej, a w konsekwencji potrzebę korzystania z pracy tłumaczy.

Implications of the Conflict in Afghanistan for International Security Before 2023

The subject of my doctoral thesis is the impact of the conflict in Afghanistan on international security of Central Asia and the Middle East before 2023 and its consequences for changing the regional balance of power. I adopted a hypothesis that the situation in Afghanistan creates new solutions to maintain security in Central Asia and the Middle East, re-evaluating those created during the 20 years of conflict. My dissertation will present the characteristics of the consequences of the twenty-year war in Afghanistan for international security immediately after the end of the conflict. The first chapter will be a historical outline and will present the situation

in Afghanistan until the withdrawal of Western forces. In the second chapter, the conditions determining the internal situation will be identified and analyzed; these are: ethnic and national, religious and socio-cultural, economic and related to energy policy, political and military situation, as well as the activities of terrorist organizations. Then, the impact of the conflict in Afghanistan on the internal situation and politics of selected countries of Central Asia and the Middle East will be shown; these countries are: Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Iran and Turkey. Finally – being in a way a summary of the work the impact of the war in Afghanistan on the policies of powers (the United States, the Russian Federation, Pakistan, India and China) will be verified. Changes in terms of power status, hard power and the role of the discussed actors as well as regional and global threats will be presented. The analysis will be based on the realistic paradigm. The planned research methods include literature and data analysis (scientific literature, documents of governmental and non-governmental organizations, statistical data and media reports), institutional and legal analysis, historical analysis, source criticism, critical analysis, decision-making method, observation, expert and in-depth interviews, international study visits, comparative method, synthesis and description, inductive and deductive reasoning. The research will be limited by the lack of access to classified information and the lack of knowledge of Pashto, Dari and Central Asian languages, and consequently the need to use the work of translators.

Mgr Artur Maślanka

Academic supervisor: prof. dr hab. Roman Kochanowski (IBil UP)

Organizacje zrzeszające rezerwistów w wybranych państwach NATO

Współczesne dynamiczne środowisko bezpieczeństwa wymaga od przedstawicieli podsystemu kierowania bezpieczeństwem i obronnością odpowiedniego reagowania na zaistniałe sytuacje. Znaczną rolę odgrywa w tym problemie społeczeństwo, którego członkowie muszą być świadomymi obywatelami odpowiednio wyedukowanymi w zakresie bezpieczeństwa. Są nimi również rezerwiści. Nabyte przez lata umiejętności i wiedza w połączeniu z doświadczeniem są bezcennym źródłem kompetencji, które mogą być wykorzystane w okresie zwiększonego ryzyka bezpieczeństwa państwa. Rezerwiści mogą być trzonem szkolenia cywili oraz istotnym wsparciem dla militarnego podsystemu obronnego. Powstały więc liczne zrzeszające ich organizacje, głównie o charakterze pozarządowym. W państwach NATO istnieją różne federacje, takie jak Międzysojusznicza Konfederacja Oficerów Rezerwy, czy Komitet Narodowych Sił Rezerwowych NATO. Pierwsza z nich istnieje od 1984 r. i obecnie zrzesza organizacje z 34 państw z NATO oraz spoza Traktatu. Konfederacja omawia kwestie związane m.in. z udziałem sił rezerwowych w operacjach międzynarodowych, integracją rezerwistów w ich społecznościach, wpływem rozszerzenia NATO na rezerwy oraz wsparciem pracodawców dla rezerwistów. W Polsce w 1998 r., w wyniku wyzwań stawianych przez Sojusz, powołano do życia Federację Stowarzyszeń Rezerwistów i Weteranów Sił Zbrojnych RP. Jej powstanie pozwoliło na ujednoczenie działań w zakresie omawianego zagadnienia u wielu organizacji proobronnych.

Organisations associating reservists in selected NATO countries

Today's dynamic security environment requires the security and defence management subsystem representatives to respond appropriately to situations as they arise. Society has an important role to play in this issue. Its members need to be informed citizens who are properly educated about security. They are also reservists. The skills and knowledge they have acquired over the years, combined with their experience, are an invaluable source of competence that can be used in times of heightened national security risk. Reservists can be the backbone of civilian training and an important support for the military defence subsystem. A number of organisations, mostly non-governmental, have therefore been set up to bring them together. There are various federations in NATO countries, such as the Inter-Service Confederation of Reserve Officers and the NATO National Reserve Forces Committee. The former has been in existence since 1984 and currently brings together organizations from 34 NATO and non-treaty countries. The Confederation discusses issues such as the involvement of the Reserve Forces in international operations, the integration of reservists into their communities, the impact of NATO enlargement on the Reserve Forces, and employer support for reservists. In Poland, the Federation of Associations of Reservists and Veterans of the Polish Armed Forces was established in 1998 as a result of the challenges posed by the Alliance. Its creation has made it possible for many pro-defence organisations to unite their activities around the issue at hand.

Mgr Agnieszka Kojło

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Przemysław Wywiat (IBiI UP)

Edukacja obronna młodzieży jako element budowy strategicznej odporności Rzeczypospolitej Polskiej na zagrożenia

Tematem mojej przyszłej rozprawy doktorskiej jest „Edukacja obronna młodzieży jako element budowy strategicznej odporności Rzeczypospolitej Polskiej na zagrożenia”. Przedmiotem moich badań są zmiany jakie zaszły na przestrzeni lat od roku 1989 w Polsce w zakresie edukowania dzieci i młodzieży w aspekcie związanym z bezpieczeństwem oraz analiza teraźniejszości i najbliższej przyszłości w tym aspekcie. Główny problem badawczy przyszłej rozprawy doktorskiej stanowią zmiany organizacyjne i funkcjonalne w szkolnictwie podstawowym i ponadpodstawowym w odpowiedzi na wyzwania współczesnego środowiska bezpieczeństwa. Jako główny cel przeprowadzenia badań naukowych zakładam analizę założeń, realizacji i wyników kształcenia uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z zakresu wiedzy i umiejętności związanych z bezpieczeństwem po 1989 roku w Polsce. Postawiona przeze mnie hipoteza badawcza, którą w procesie prowadzenia badań chciałabym potwierdzić lub jej zaprzeczyć brzmi: zmiany w programach nauczania i sposobach kształcenia nauczycieli w zakresie bezpieczeństwa są konieczne by móc sprostać wymaganiom współczesnego środowiska bezpieczeństwa państwa, które je bezpośrednio warunkują. Druga hipoteza badawcza ściśle powiązana jest z aktualną sytuacją za wschodnią granicą oraz światowym brakiem stabilizacji związanym z migracjami, które warunkują to, że układając programy nauczania powinno zwrócić się szczególną uwagę na realnie występujące zagrożenia tak by młody człowiek wiedział jak należy

zachować się w konkretnych sytuacjach zagrożenia. Przyjęte cele badawcze zamierzam osiągnąć poprzez weryfikację założonych hipotez roboczych oraz realizację zadań badawczych. Rozprawa doktorska zostanie podzielona na dwie części. Pierwszą z nich stanowić będzie część, w której skorzystam z metod teoretycznych polegających na znalezieniu, analizie, porównaniu i krytyce źródeł, przede wszystkim dokumentów i aktów prawnych. Proces ten opierać będzie się na gromadzeniu i przetwarzaniu danych, a następnie ich odpowiednim zestawieniu i przedstawieniu wyników przeprowadzonej analizy. Druga część pracy badawczej będzie opierała się na wynikach badań własnych. Istotną rolę zamierzam przypisać wynikom przeprowadzonych badań własnych tj. ankieta i wywiad ekspercki przeprowadzonych z osobami, które w rzeczywisty sposób miały kontakt na przestrzeni lat z wprowadzanymi reformami. W ramach realizacji projektu planuję przeprowadzić kwerendy oraz badania w ośrodkach uniwersyteckich oraz edukacyjnych. Na podstawie wyników przeprowadzonych badań opracowane zostaną rzetelne wnioski pozwalające na przedstawienie realnego obrazu edukacji związanej z bezpieczeństwem oraz perspektyw jej rozwoju w najbliższych latach w Polsce.

Youth defence education as an element in building the strategic resilience of the Republic of Poland to threats

The topic of my future doctoral dissertation is 'Youth defence education as an element in building the strategic resilience of the Republic of Poland to threats'. The subject of my research is the changes that have taken place over the years since 1989 in Poland in terms of educating children and young people in the aspect of safety, and an analysis of the present and near future in this aspect. The main research problem of the forthcoming dissertation is organisational and functional changes in primary and secondary education in response to the challenges of the contemporary security environment. As the main goal of conducting the research, I assume an analysis of the assumptions, implementation, and results of the education of primary and secondary school students in the field of knowledge and skills related to security after 1989 in Poland. My research hypothesis, which I would like to confirm or deny in the process of conducting my research, is that changes in the curriculum and ways of educating teachers in the field of safety are necessary to be able to meet the demands of today's state security environment, which directly condition it. The second research hypothesis is closely linked to the current situation across the eastern border and the global instability associated with migration, which determine that when designing curricula, special attention should be paid to real-life risks so that young people know how to behave in concrete risk situations. I intend to achieve the adopted research objectives by verifying the established working hypotheses and carrying out the research tasks. The dissertation will be divided into two parts. In the first part, I will use theoretical methods involving finding, analysing, comparing, and critiquing sources, primarily documents and legal acts. This process will be based on the collecting and processing of data, followed by their appropriate collation and presentation of the results of the analysis carried out. The second part of the research work will be based on the results of my own research. I intend to attribute an important role to the results of my own research, i.e., a survey and an expert interview conducted with people who have had actual contact over the years with the reforms. As part of the project, I plan to carry out queries and research at university and educational centres. Based on the results of the research, reliable conclusions will be drawn to provide a

realistic picture of security-related education and the prospects for its development in the coming years in Poland.

Panel VIII
Pedagogika
Pedagogy

Mgr Milana Ospanova

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Joanna Łukasik (IP UP)

Auxiliary supervisor: ks. dr Mariusz Gajewski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II)

Kompetencje nauczyciela do pracy z uczniem przejawiający zachowania destruktcyjne (na przykładzie Polski i Kazachstanu)

W projekcie badawczym, w części teoretycznej, wychodzę od koncepcji kształcenia nauczycieli, wskazując, który z modeli jest najbardziej adekwatnym do wyzwań współczesności. Analiza koncepcji kształcenia (Lewowicki 1999, Nowak-Dziemianowicz 2001, 2012, Kwiatkowska 2008, Gołębnik 2015) pozwala na odczytanie zawartej w każdej z nich oczekiwań związanych z określonymi kompetencjami i wiedzą nauczyciela. Każda a koncepcji akcentuje inny rodzaj kompetencji, uznając jego prymat nad pozostałymi (Nowak-Dziemianowicz, 2001). Kolejną znaczącą kategorią wyznaczającą możliwość realizowania projektu są kompetencje nauczyciela. Przyjmuję, że rozumiane są one, jako funkcje interakcji wiedzy, umiejętności, emocji i zachowań. Ponadto uwzględniam ich specyfikę w przypadku pracy nauczyciela, przyjmując, że cechują się: związkiem z zadaniami, ponieważ przejawiają się w określonych zachowaniach; zmiennością, która oznacza, że podlegają rozwojowi oraz mierzalnością (Szempruch, 2015). Wśród zachowań destruktcyjnych skoncentruję się na takich, jak: przemoc, agresja, uzależnienia, zachowania aspołeczne (łamanie zasad życia społecznego), izolacja/wycofanie. Analizując zachowania destruktcyjne, ich źródła lokuję w środowiskach: społeczno-kulturowym (Szymański, 2018, Pilch, 2001), rówieńczym (Łobocki 2001) i wirtualnym (Pyżalski 2021, 2022). W dalszej kolejności wskazuję również czynniki ryzyka i czynniki chroniące przed wystąpieniem zachowań destruktcyjnych, tkwiące w tych środowiskach (Miłkowska 2012). Projekt badawczy zrealizuję w paradygmacie ilościowym. Przedmiotem moich badań są kompetencje pedagogiczne nauczycieli. Celem badań jest diagnoza kompetencji pedagogicznych nauczycieli w zakresie pracy z uczniem przejawiającym zachowania destruktcyjne, a także opracowanie modułu kształcenia dla wzmocnienia kompetencji pedagogicznych w procesie kształcenia. Główny problem badawczy przyjął postać pytania: jakie są kompetencje nauczycieli z Polski i z Kazachstanu do pracy z uczniem przejawiającym zachowania destruktcyjne? Główną metodą przyjętą do badań jest metoda sondażu (Babbie, 2005), przyjętymi w jej ramach technikami będą: test, kwestionariusz ankiety. Narzędzia badawcze: kwestionariusz „Kompetencje Pedagogiczne Nauczycieli na Starcie” (KPNS) oraz kwestionariusz ankiety. W badaniach weźmie udział 600 nauczycieli (300 z Polski, 300 z Kazachstanu w podziale: do 10 lat pracy w zawodzie po 100 z każdego kraju, 11-20 lat pracy w zawodzie – po 100 osób z każdego kraju, 21- i więcej – po 100 osób z każdego kraju). Badania właściwe zostaną poprzedzone badaniami pilotażowymi. Efektem pracy badawczej będzie (po analizie i interpretacji wyników badań) opracowanie modułu kształcenia w zakresie pracy z uczniem przejawiającym zachowania destruktcyjne (wdrożenie do procesu kształcenia w Polsce i w Kazachstanie).

Teacher competences for working with students displaying disruptive behavior: Cases on Poland and Kazakhstan

In the theoretical part of my research, I start from the concept of teacher education, indicating which model is the most relevant to the challenges nowadays. The analysis of the teacher education concepts (Lewowicki 1999, Nowak-Dziemianowicz 2001, 2012, Kwiatkowska 2008, Gołębniak 2015) shows different expectations for teachers by requiring certain competences and knowledges. Each concept emphasizes a specific competence that is prior to other concepts, for example, the ability of what is the most significant in personalistic concept (Nowak-Dziemianowicz, 2001). The competence of teachers is another critical factor in determining the feasibility of the project. In my assumption, the concept of competence is recognized as the interaction of knowledge, skills, emotions and behavior, while the specificity of each competence can be characterized as follows. First, competences are task-related, since specific behaviors are performed in different situations. Second, variability, which means that they are subject to development. Third, competences are measurable (Szempruch, 2015). When it comes to destructive behaviors, I will mainly focus on violence, aggression, addictions, antisocial behavior (breaking the rules of social life), and isolation (also known as withdrawal) under socio-cultural, (Szymanski, 2018, Pilch, 2001), peer (Lobocki 2001) and virtual environments (Pyzalski 2021, 2022). Subsequently, I will identify risk factors and protective factors against the occurrence of destructive behavior inherent in these environments (Miłkowska 2012). The research project will be carried out. The subject of my research is the pedagogical competence of teachers. The purpose of the research is to diagnose the pedagogical competence of teachers in working with a student displaying disruptive behavior, as well as to develop a learning module for strengthening pedagogical competence in the educational process. The main research problem is based on following question: what are the competencies of teachers from Poland and Kazakhstan to work with a student displaying destructive behavior? The main method adopted in the research is the survey method (Babbie 2005), while a test or a survey questionnaire is adopted as the techniques in the framework. Research tools will be the questionnaire "Pedagogical Competencies of Teachers at the Start" (KPNS) and a survey questionnaire. The research will involve 600 teachers (300 from Poland, 300 from Kazakhstan), divided by their working experience as follows: 100 people from each country with a 10-year teaching experience; 100 people from both sides of country with teaching experience from 11 to 20 years; 100 people from both sides with teaching experience over 21 years. After analyzing and interpreting the results of the research the result of the research work will be the development of a training module on working with a student displaying destructive behavior and implementation in the educational process in Poland and Kazakhstan.

Mgr Krystyna Koszyk

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Katarzyna Plutecka (IP UP)

Wybrane uwarunkowania edukacji włączającej uczniów z uszkodzonym słuchem

Zaproponowany projekt badawczy dotyczy wybranych uwarunkowań edukacji włączającej uczniów z uszkodzonym słuchem w szkołach ogólnodostępnych na terenie województwa małopolskiego. Podjęcie niniejszej tematyki badawczej wynika z przekonania, że aktualne przepisy dotyczące kształcenia dzieci z niepełnosprawnościami mimo tego, że ciągle są udoskonalane i zmieniane, to są w praktyce trudne do zrealizowania a w szczególności, jeśli chodzi o dzieci z uszkodzonym słuchem. Podjęte w projekcie badania mają przyczynić się do bardziej świadomego postrzegania problemu jakim jest edukacja włączająca (inkluzja), a dokładnie realizowanie obowiązku szkolnego przez dzieci z uszkodzonym słuchem. W procesie kształcenia kluczowym elementem jest nauczyciel i jego kompetencje zawodowe. W głównej mierze to od tego czynnika zależy czy nauczanie będzie przebiegać efektywnie. Praca badawcza ma odpowiedzieć na pytanie: jaki jest związek między opiniami nauczycieli szkół ogólnodostępnych dotyczącymi edukacji włączającej uczniów z uszkodzonym słuchem a ich kompetencjami zawodowymi. Pytania szczegółowe, do których postawiono hipotezy będą dotyczyły umiejętności specjalistycznych, poczucia przygotowania do pracy dydaktycznej, samodoskonalenia oraz wykorzystania Polskiego Języka Migowego (PJM) w pracy dydaktycznej. Hipotezy, które zostały zaproponowane znajdują uzasadnienie w badaniach autorstwa m.in.: G. Dryżałowskiej (2016), I. Chrzanowskiej i G. Szumski (2020), Z. Gajdzicy (2021). Celem diagnostycznym zaproponowanego projektu badawczego jest poznanie kompetencji zawodowych nauczycieli szkół ogólnodostępnych, jako jednego z uwarunkowań edukacji włączającej uczniów z uszkodzonym słuchem. Uwarunkowania, które mają znaczący wpływ na przebieg kształcenia to czynniki dotyczące sytuacji dydaktycznej nauczycieli, a jednym z nich są kompetencje zawodowe pedagogów oraz czynniki dotyczące ucznia z wadą słuchu. Wybrana metoda badawcza w projekcie doktorskim, jaką jest sondaż diagnostyczny obejmuje ilościowe narzędzie badawcze, którym jest zmodyfikowany kwestionariusz ankiety autorstwa Zenona Gajdzicy. Jest on przeznaczony dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych. Zgromadzony materiał umożliwi dokonanie analizy ilościowej i wskaże kierunki rozwiązania zaistniałego problemu. Wierzę również, że zaproponowany zakres badawczy projektu przyczyni się do poszerzenia wiedzy nauczycieli, a w szczególności tych, którym bliskie powinno być funkcjonowanie ucznia z uszkodzonym słuchem.

Selected determinants of inclusive education of students with hearing impairment

The subject of the dissertation are selected conditions of inclusive education of hearing-impaired students in mainstream schools. The diagnostic objective is to identify the professional competences of mainstream school teachers as one of the determinants of inclusive education for hearing-impaired students. Conditions, that have a significant impact on the course of education, are factors related to the didactic situation of teachers. Among them, there are

professional competences of educators and factors concerning a student with a hearing impairment. The research work is to answer the question of what is the relationship between the opinions of mainstream school teachers regarding the inclusive education of hearing-impaired students and their professional competences. Detailed questions, to which hypotheses were formulated, will concern specialist skills, a sense of preparation for didactic work, self-improvement and the use of Polish Sign Language (PJM) in didactic work. The main hypothesis assumes that inclusive education of hearing-impaired students is highly related to the professional competences of mainstream school teachers. The main and detailed hypotheses proposed in the research project are justified in the works of: G. Dryżowska (2016), I. Chrzanowska and G. Szumski (2020), Z. Gajdzica (2021). The research method chosen in the PhD project is the diagnostic survey. It includes a quantitative research tool which is a modified survey questionnaire by Zenon Gajdzica. It is intended for mainstream school teachers. The collected material will enable quantitative analysis and directions for solving the existing problem will be indicated.

Panel IX

Nauki o polityce i administracji

Political Science

Mgr Rafał Barański

Academic supervisor: dr hab. prof. UJ Jolanta Perek-Białas (Uniwersytet Jagielloński)

Deinstytucjonalizacja usług społecznych – analiza procesu przekształcania domów pomocy społecznej w placówki realizujące kompleksowe usługi stacjonarne i środowiskowe

Niezależne życie, mimo niesamodzielności wynikającej z wieku lub niepełnosprawności, jest wartością utożsamianą z prawami człowieka. Wartość ta leży u podstaw polityki deinstytucjonalizacji usług społecznych, promowanej przez instytucje międzynarodowe, w tym Komisję Europejską. Polityka ta, realizowana w Polsce w oparciu o Strategię Rozwoju Usług Społecznych (SRUS), zakłada stopniowe przekształcenie domów pomocy społecznej (DPS) w placówki realizujące kompleksowe usługi, gdzie opieka stacjonarna oferowana będzie krótkoterminowo lub tylko wtedy gdy nie będzie możliwe wsparcie środowiskowe, traktowane jako priorytetowe. Celem pracy jest identyfikacja i ocena planowanych i realizowanych modeli przekształcania się DPS w placówki zdeinstytucjonalizowane poprzez: 1. pogłębioną analizę otoczenia regulacyjnego tj. uwarunkowań formalnych wynikających z obowiązującego prawa, w szczególności ustawy o pomocy społecznej oraz praktyki jej stosowania, 2. analizę polityki publicznej w zakresie organizacji usług społecznych tj. spełnienia celów wynikających z przyjętej SRUS oraz regionalnych i lokalnych planów deinstytucjonalizacji i sposobu ich wdrażania (identyfikacja kluczowych aktorów, zasad i mechanizmów deinstytucjonalizacji, relacji i współpracy), 3. analizę możliwości wykorzystania istniejących zasobów finansowych, kadrowych, infrastrukturalnych i in., niezbędnych do tego, by organ prowadzący DPS rozpoczął proces przekształcania placówki zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji, 4. analizę procesu przekształceń realizowanych w oparciu o dokumenty wykonawcze – statuty, regulaminy, porozumienia, plany działania, sposoby zarządzania i in. Wstępne hipotezy: H1: obowiązujące prawo w niewielkim stopniu uruchamia proces funkcjonalnych zmian w DPS. H2: zakres zmian determinowany jest przez zasady, w tym niemające statusu źródeł prawa, związane z dostępem do zewnętrznych źródeł finansowania, w szczególności do środków polityki spójności UE. H3: czynnikiem silnie warunkującym proces przekształceń DPS jest status placówki – gminny lub powiatowy - z uwagi na inny katalog zadań publicznych przypisanych do właściwości tych jednostek samorządu terytorialnego. W ramach projektu badawczego przewiduje się wykorzystanie metody analizy prawno-instytucjonalnej, analizy dokumentów, analizy porównawczej, analizy danych zastanych i pierwotnych; te ostatnie pozyskane zostaną za pomocą badań ilościowych i jakościowych z udziałem kadry kierowniczej DPS i organów prowadzących. Ankiety posłużą m.in. do identyfikacji barier związanych z prowadzonym procesem przekształceń DPS zaś wywiady eksperckie umożliwią wyjaśnienie zaobserwowanych zjawisk oraz poszukiwanie odpowiedzi o ich przyczyny. W Polsce rośnie liczba diagnoz lokalnych i regionalnych dotyczących deinstytucjonalizacji w związku z trwającym procesem programowania tej polityki na szczeblu samorządowym. Na temat procesów przekształceń DPS w placówki realizujące kompleksowe usługi brak jest jednak szczegółowych badań. Poznanie specyfiki tych procesów jest kluczowe dla oceny sposobu realizacji polityki publicznej mającej na celu przekształcenia DPS w zgodzie z ideą deinstytucjonalizacji.

Deinstitutionalisation of social services - an analysis of the process of transforming social welfare homes into institutions providing comprehensive residential and community-based services

Independent living, despite the constraints of old age or disability, is a value and goal underpinned by human rights. This value lies at the core of a policy of deinstitutionalising social services, which is promoted by various international institutions, including the European Commission. This policy, implemented in Poland on the basis of the Social Services Development Strategy (SSDS), envisions the gradual transformation of social welfare homes (SWH) into facilities providing comprehensive services, where residential care will be offered on a short-term basis or only when community support is not a viable option. The purpose of the study is to identify and evaluate the planned and implemented models of transforming SWH into deinstitutionalised institutions through: 1) an in-depth analysis of the regulatory environment, i.e. the formal conditions arising from the applicable law, in particular the Law on Social Assistance and its practical application, 2) public policy analysis in terms of the organisation of social services, i.e. achieving goals based on adopted SSDS and regional and local deinstitutionalisation plans and their mode of implementation (identification of key actors, deinstitutionalisation principles and mechanisms, relations and cooperation), 3) an analysis of the possibility of using available financial, human, infrastructural and other resources, necessary for SWH governing and managerial bodies to initiate the process of transforming the institutions in accordance with the concept of deinstitutionalisation, 4) analysis of the process of transformation implemented on the basis of executive documents (statutes, regulations, agreements, action plans, modes of management, etc.). Initial hypothesis: H1. The current law does little to trigger the process of functional change in SWH. H2. The scope of the changes is determined by rules, including those without the status of sources of law, related to access to external sources of funding, in particular to the funds of the EU cohesion policy. H3. A factor that strongly conditions the process of SWH transformation is the status of the facility (municipal or county) due to the different range of public tasks assigned to the jurisdiction of these local government units. The research project will employ the method of legal and institutional analysis, document analysis, comparative analysis, analysis of secondary and primary data; the latter being obtained by means of quantitative and qualitative research with the participation of SWH managers and leading authorities. Surveys will be used, among other methods, to identify barriers related to the ongoing process of SWH transformation, while expert interviews will make it possible to explain observed phenomena and seek answers about their causes. There is a growing number of local and regional diagnoses of deinstitutionalisation in Poland due to the ongoing process of programming this policy at the self-government level. However, there is a lack of comprehensive research on the processes of transforming SWH into facilities providing a full range of services. Broadening our knowledge about the specifics of these processes is crucial for assessing the implementation of public policies aimed at transforming DPS in line with the idea of deinstitutionalization.

Mgr Artem Susolia

Academic supervisor #1: prof. dr hab. Ewa Bujwid-Kurek (Uniwersytet Jagielloński)

Academic supervisor #2: dr hab., prof. UP Piotr Długosz (IDiSM)

Zarządzanie kryzysem humanitarnym w Ukrainie i wybranych państwach w obliczu otwartej agresji Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie 24.02.2022 roku – komparatystyczne studium teoretyczno–empiryczne

Głównym celem badawczym dysertacji doktorskiej jest dokonanie oceny zarządzania kryzysem humanitarnym wywołanym agresją Rosji na Ukrainę (24 lutego 2022 roku) zarówno przez władze w Ukrainie jak też przez wybrane państwa, wśród których znajdzie się Polska jako państwo, które niemal natychmiast „z dnia na dzień” okazało daleko idąco pomoc humanitarną ludności ukraińskiej, Węgry, które w nieco odmienny sposób zareagowały na wyzwania związane z eskalującym kryzysem humanitarnym - napływem ludności ukraińskiej, Niemcy prowadzące politykę po tzw. „korekcie polityki migracyjnej”. Do analizy wzięty zostanie nadto przypadek Rosji - państwo agresora i jej polityka w kwestii przyjmowania uchodźców ukraińskich. Dysertacja składać się będzie ze wstępu cechującego się wszelkimi wyznacznikami naukowymi właściwymi dla tego typu rozważań, z siedmiu logicznie względem siebie ułożonych rozdziałów, z podsumowania(zakończenia), bibliografii, w aneksie znajdzie się wzór przeprowadzonej ankiety. Rozdział pierwszy stricte teoretyczny poświęcony zostanie stosowanej w dysertacji siatce pojęciowej i będzie uwzględniał m.in. takie pojęcia jak: wojna, kryzys, kryzys humanitarny, migracja, migrant, uchodźca. W rozdziale drugim omówiony zostanie kryzys wewnętrzny w Ukrainie w latach 2014-2022, a więc poprzedzający wybuch otwartej wojny rosyjsko – ukraińskiej zapoczątkowanej 24 lutego 2022 roku. W rozdziale trzecim zwrócona zostanie uwaga na zjawisko, które w dysertacji nazwane zostanie jako „wojna bez wypowiedzenia” – „specjalna wojskowa operacja” Władimira Putina. Polityka Ukrainy w obliczu wojny rozpoczętej przez Rosję 24 lutego 2022 roku, w tym ogłoszenie stanu wojennego, „front dyplomatyczny” jako paralelne pole wali oraz znaczenie dla determinacji społeczeństwa ukraińskiego autorytetu przywództwa politycznego prezydenta Ukrainy Władimira Zeleńskiego znajdzie się w głównych zainteresowaniach zawartych w rozdziale czwartym. W rozdziale piątym omówiona zostanie polityka poszczególnych (wybranych do analizy państw) stojących w obliczu eskalującego kryzysu humanitarnego”. Rozdział szósty i ostatni zarazem w założeniu autora ma stanowić „wartością dodaną”, prowadzonych rozważań bowiem w oparciu o badania ilościowe (sondaż/ankietę) zamierza się zbadać tzw. „uchodźców wewnętrznych”, którzy przemieszczają się w ramach Ukrainy z miejsc niebezpiecznych zagrożonych agresją i jej skutkami w miejsca bardziej bezpieczne. Respondenci będą proszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie o ocenę radzenia sobie z zarządzaniem kryzysem przez władze ukraińskie. Per analogiam pytania kierowane będą do respondentów, którymi będą mieszkańcy Polski, Węgier, Niemiec i Rosji w kwestii tzw. „uchodźców zewnętrznych”. Dysertacja doktorska w założeniach ma mieć charakter teoretyczno-empiryczny, stąd też wykorzystane zostaną metody badawcze właściwe dyscyplinie nauki o polityce i administracji oraz nauk pokrewnych. Spośród metod jakościowych najbardziej przydatne będą m.in. takie jak: przyczynowo - skutkowa, decyzyjna, statystyczna, komparatystyczna. W celu zbadania opinii obywateli państw wybranych w kwestii oferowanej

pomocy zostanie wykorzystana metoda ilościowa – sondaż/ankieta – zostaną zadane m.in. pytania, po pierwsze: czy modele i strategie reagowania i pomocy humanitarnej przyjęte przez państwa wybrane były skuteczne i odpowiadały potrzebom ludzi, po drugie- czy de facto uchodźcy ukraińscy mogli skorzystać z oferowanych im programów pomocowych, po trzecie – które podmioty państwa i jakiego szczebla wydawały decyzje w zakresie pomocy humanitarnej uchodźcom/migrantom z Ukrainy. Te i jeszcze inne eksplikowane pytania szczegółowe mają na celu ustalenie czy programy pomocowe się różniły, jeżeli tak, to w którym z państw ludność ukraińska była otoczona największą (wielowymiarową) opieką, co w efekcie finalnym umożliwi ustalenie, które z wziętych pod uwagę państw wyróżniło się najbardziej racjonalną polityką w zakresie zarządzania kryzysem humanitarnym w obliczu agresji rosyjsko-ukraińskiej rozpoczętej 24 lutego 2022 roku. Temat, jak dotąd nie został opracowany, stad też wypełnia lukę w naukowej politologicznej literaturze przedmiotu.

Management of humanitarian crisis in Ukraine and selected countries in the face of open aggression of the Russian Federation against Ukraine 24.02.2022 – comparative theoretical–empirical study

The main research objective of the dissertation is to assess the management of the humanitarian crisis caused by Russia's aggression against Ukraine (February 24, 2022) both by the authorities in Ukraine and by selected countries, which will include Poland as a country that almost immediately "overnight" turned out far-reaching humanitarian assistance to the Ukrainian population, Hungary, which responded in a slightly different way to the challenges of the escalating humanitarian crisis - the influx of Ukrainian population, Germany pursuing a policy after the so-called "correction of migration policy". In addition, the case of Russia - the aggressor state and its policy on the issue of taking in Ukrainian refugees - will be taken for analysis. The dissertation will consist of an introduction characterized by all the scientific determinants appropriate for this consideration, seven chapters logically arranged in relation to each other, a summary(conclusion), bibliography, in the appendix there will be a sample of the survey conducted. The first strictly theoretical chapter will be devoted to the conceptual grid used in the dissertation and will include such concepts as war, crisis, humanitarian crisis, migration, migrant, refugee, among others. Chapter two will discuss the internal crisis in Ukraine in 2014- 2022, thus preceding the outbreak of open Russian-Ukrainian war initiated on February 24, 2022. Chapter three will draw attention to the phenomenon that the dissertation will call "war without declaration" - Vladimir Putin's "special military operation." Ukraine's policy in the face of the war launched by Russia on February 24, 2022, including the declaration of martial law, the "diplomatic front" as a parallel battlefield, and the importance for Ukrainian society's determination of the authority of Ukrainian President Vladimir Zelenski's political leadership will be among the main interests in chapter four. Chapter five will discuss the policies of the various (countries selected for analysis) facing the escalating humanitarian crisis." The sixth and last chapter at the same time, in the author's assumption, is to be an "added value" of the considerations carried out, because on the basis of quantitative research (survey/questionnaire) it is intended to study the so-called "internal refugees" who move within Ukraine from dangerous places threatened by aggression and its consequences to places more secure. Respondents will be asked to answer a question about their assessment of the Ukrainian authorities' handling of the crisis management.

Per analogiam, questions will be directed to respondents, who will be residents of Poland, Hungary, Germany and Russia on the issue of so-called "external refugees." The doctoral dissertation is intended to be theoretical-empirical in nature, hence research methods appropriate to the discipline of political science and administration and related sciences will be used. Among qualitative methods, the most useful will be causal, decision-making, statistical, comparative, among others. In order to study the opinions of citizens of the selected countries on the issue of offered assistance, a quantitative method - a survey/questionnaire - will be used - questions will be asked, among others, first - whether the adopted models and strategies of response and humanitarian assistance adopted by the selected countries were effective and met the needs of the people, second - whether de facto Ukrainian refugees were able to benefit from the assistance programs offered to them, third - which state entities and at what level issued decisions on humanitarian assistance to refugees/migrants from Ukraine. These and other explicated specific questions are aimed at determining whether the aid programs differed, if so, in which of the countries the Ukrainian population received the greatest (multidimensional) care, which will ultimately make it possible to determine in which of the countries taken into account stood out as the most rational policy for managing the humanitarian crisis in the face of Russian-Ukrainian aggression launched on February 24, 2022. The topic, so far, has not been developed, so it fills a gap in the scientific political science literature on the subject.

Mgr Doreen Basemera

Academic supervisor #1: prof. dr hab. Jacek Sroka (IDiSM UP)

Academic supervisor #2: dr hab. prof. UP Beata Ziębińska (IDiSM UP)

Ubuntu philosophy: a social work framework / approach for conflict management in refugee settlements in Uganda: a case of Rwamanja refugee settlement

Background. The study explores the concept of Ubuntu philosophy and how it can be applied as a framework for conflict management in refugee settlements and draw lessons for social workers. The Ubuntu approach is a uniquely African concept and yet can be applied globally. Ubuntu means that a "person is a person through another person". Ubuntu can be described as the capacity in an African culture to express compassion, reciprocity, dignity, humanity, and mutuality in the interests of building and maintaining communities with social justice and mutual caring. Problem Statement. Interpersonal conflicts have continued to increase between refugees and host communities due to the overwhelming number of refugees that have overstretched available resources. This is due to the open and integrated policies of the host country. Scholars such as (Berry, L; 2008, Agblorti, S.2011) state that conflicts related to environmental degradation, insecurity, competition for natural resources, imbalance in humanitarian assistance, cultural integration problems, and misuse of social services have continued to raise conflicts in refugee settlements. This is not different from Uganda that has high number of refugee influx of 1.5 million refugees. Despite UN High Commissioner for Refugees (UNHCR's) interventions, programs such as the Integrated Development Program, conflict resolution programs, and environmental management programs have not made much difference because of being Eurocentric in nature, thus necessitating other approaches such as Ubuntu.

Methodology/methods and data analysis: To answer questions on Ubuntu and conflict, the proposed study shall be a qualitative case study, with samples drawn from Rwamwanja settlement in Uganda. Interviews, focus group discussions (FGD), and surveys will be used as data collection tools. Observations will also be used to gain further insight into the study. The methods were purposively chosen because of the nature of the study. Data analysis methods used shall base on thematic and contextual analysis through coding the text, which involves linking the themes to the framework model, and coding the text by themes through inductive coding, which is a non-predetermined and deductive coding which is pre-determined by the secondary data.

Outcome and limitations of the study: It is expected that the findings of the study will lead to a better understanding of how the Ubuntu philosophy can be adopted by policy makers, social workers of humanitarian organizations and other non-governmental organizations as a framework for conflict management in refugee settlements in Uganda. The findings will also inform our understanding of the effectiveness of the Ubuntu philosophy model in the community. The expected limitation of the study is the bias of the information due to transcribed data by research assistants, withholding information by political leaders, mistrust by refugees and language barriers in the settlements.

Filozofia Ubuntu: ramy pracy społecznej / podejście do zarządzania konfliktem w osiedlach dla uchodźców w Ugandzie: przypadek osiedla dla uchodźców Rwamanja*

Wprowadzenie. Projekt obejmuje badania nad koncepcją filozofii Ubuntu i ma doprowadzić do odpowiedzi na pytanie jak można ją zastosować, jako ramy zarządzania konfliktem w osiedlach dla uchodźców oraz pomóc wyciągnąć wnioski dla pracowników socjalnych. Podejście Ubuntu jest unikalnie afrykańską koncepcją, a jednak może być stosowane globalnie. Ubuntu oznacza, że "osoba jest osobą poprzez inną osobę". Ubuntu może być opisane jako zdolność w kulturze afrykańskiej do wyrażania współczucia, wzajemności, godności, człowieczeństwa i wzajemności w interesie budowania i utrzymywania społeczności ze sprawiedliwością społeczną i wzajemną troską. Problem badawczy. Konflikty międzyludzkie pomiędzy uchodźcami a społecznościami przyjmującymi wciąż narastają z powodu przytłaczającej liczby uchodźców, która przeciąża dostępne zasoby. Wynika to z otwartej i zintegrowanej polityki kraju przyjmującego. Naukowcy tacy jak (Berry, L; 2008, Agblorti, S. 2011) stwierdzają, że konflikty związane z degradacją środowiska, brakiem bezpieczeństwa, rywalizacją o zasoby naturalne, brakiem równowagi w pomocy humanitarnej, problemami z integracją kulturową i niewłaściwym korzystaniem z usług socjalnych nadal wywołują konflikty w osiedlach dla uchodźców. Nie inaczej jest w Ugandzie, która ma wysoki napływ uchodźców - 1,5 mln. Pomimo interwencji Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), programy takie jak Zintegrowany Program Rozwoju, programy rozwiązywania konfliktów i programy zarządzania środowiskiem nie przyniosły większych zmian ze względu na ich europocentryczny charakter, co spowodowało konieczność zastosowania innych podejść, takich jak Ubuntu. Metodologia/metody i analiza danych. Aby odpowiedzieć na pytania dotyczące Ubuntu i konfliktu, proponowane badanie będzie jakościowym studium przypadku, z próbkami pobranymi z osady Rwamwanja w Ugandzie. Wywiady, dyskusje w grupach fokusowych (FGD) i ankiety zostaną wykorzystane jako narzędzia zbierania danych. Obserwacje zostaną również

wykorzystane w celu uzyskania dalszego wglądu w badanie. Metody zostały wybrane celowo ze względu na charakter badania. Zastosowane metody analizy danych opierają się na analizie tematycznej i kontekstowej poprzez kodowanie tekstu, co wiąże się z powiązaniem tematów z modelem ramowym, oraz kodowanie tekstu według tematów poprzez kodowanie indukcyjne, które jest kodowaniem nieprzewidywalnym i kodowanie dedukcyjne, które jest wstępnie określone przez dane wtórne. Wyniki i ograniczenia badania. Oczekuje się, że wyniki badania doprowadzą do lepszego zrozumienia, w jaki sposób filozofia Ubuntu może zostać przyjęta przez decydentów, pracowników socjalnych organizacji humanitarnych i innych organizacji pozarządowych, jako ramy zarządzania konfliktami w osiedlach dla uchodźców w Ugandzie. Wyniki badań będą również informować o naszym zrozumieniu skuteczności modelu filozofii Ubuntu w społeczności. Spodziewanym ograniczeniem badania jest stronniczość informacji wynikająca z przepisywania danych przez asystentów badawczych, zatajania informacji przez przywódców politycznych, braku zaufania ze strony uchodźców i barier językowych w osiedlach.

* Machine translation from English to Polish by DeepL

Mgr Sadaf Tahir

Academic supervisor: prof. dr hab. Jacek Sroka (IDiSM UP)

Auxiliary supervisor: dr Karol Bieniek (IDiSM UP)

University-led SDG Multi-Stakeholder Partnerships as Policy Advisory System: Rethinking the Role of the Government

The proposed research aims to study university-led Multi-Stakeholder Partnerships (MSPs) for Sustainable Development Goals in the context of a new regulatory state. The study will also reflect how university-led MSPs can act as a policy advisory system for the Government of Pakistan. Due to contextual differences, resource constraints, and bureaucratic systems in developing countries, focused studies are required that can help gain insight for tailored “best practices” to generate optimum value for money. Utilizing agency theory, and new- institutional theory, the study will understand the higher education sector governance and how traditional regulation impedes the institutional capacity to develop MSPs efficiently. Based on qualitative research methods, interviews with the key people involved in partnerships in Higher Education Sector will be conducted.

Uniwersyteckie wielostronne partnerstwa na rzecz SDG jako system doradztwa politycznego: przemyślenie roli rządu

Proponowane badania mają na celu zbadanie prowadzonych przez uniwersytety partnerstw wielostronnych (MSP) na rzecz celów zrównoważonego rozwoju w kontekście nowego państwa regulacyjnego. Badanie będzie również odzwierciedlać, w jaki sposób MSP prowadzone przez uniwersytety mogą działać jako system doradztwa politycznego dla rządu Pakistanu. Ze względu na różnice kontekstowe, ograniczenia zasobów i systemy biurokratyczne w krajach rozwijających

się, potrzebne są ukierunkowane badania, które pomogą uzyskać wgląd w dostosowane "najlepsze praktyki", aby wygenerować optymalną wartość dla pieniędzy. Wykorzystując teorię agencji oraz nową teorię instytucjonalną, badanie ma na celu zrozumienie zarządzania sektorem szkolnictwa wyższego oraz tego, w jaki sposób tradycyjne regulacje ograniczają zdolność instytucjonalną do efektywnego rozwoju MSP. W oparciu o jakościowe metody badawcze, przeprowadzone zostaną wywiady z kluczowymi osobami zaangażowanymi w partnerstwo w sektorze szkolnictwa wyższego.

Mgr Wei-Chun Chiu

Academic supervisor: dr hab. prof. UP Krzysztof Gurba (IDiSM UP)

Auxiliary supervisor: dr Karol Bieniek (IDiSM UP)

Politicised Media or Mediatized Politics: comparing Poland and Taiwan's broadcasters

The politicisation of media and mediatization of politics are two sides of a coin, that can be put into pursuit of the partisan self-interest or public interest, leading to democratic decay or flourishing. This study aims to understand the political role of media in modern democratic states by comparing the broadcast media in Taiwan and Poland, applying typology of democratic models (elite liberal, participatory liberal, deliberative and constructionist) and of the normative roles for journalism (collaborative, facilitative, monitorial and radical) and ages of political communication (premodern, modern, late/post-modern and digital ages) as its theoretical framework. Data are collected by desk research on the development of media policy and by semi-structured in-depth interview with selected political actors in shaping news production, including five groups: political journalists from public and private broadcasters, spokespersons of political parties, media regulators, managers and scholars. Media politicisation is the process or consequences when the media plays its role within the relationship to the political power; it has been explored in the aspects of the media policy making, journalistic practices and social controls in the newsroom, content analysis of political bias, and audience perception. This study takes another approach to understand political actors, who are in the power play to shape the media and inevitably compromise with the political reality. Interview questions focus on their attitudes toward the observed phenomena of politicised media or mediated politics, the perceived political role of media, perceived news value, suggestions for the media policy and the role of technology in the media-politics relation. Data will be analysed at three levels, i.e., in-group (individual), cross-group and cross-state to explain how the political role of media is understood differently or similarly. Hypothetical factors are respondents' political preferences, the political preferences where they work for and their professionalism at the individual or organisational level. The cultural and historical factors of media development may not have great but moderate or minor effect on understanding media in a political context.

Upolitycznione media czy mediatyzacja polityki: porównanie nadawców z Polski i Tajwanu

Upolitycznienie mediów i mediatyzacja polityki to dwie strony medalu, które mogą być wykorzystane do realizacji partyzanckiego interesu własnego lub interesu publicznego, prowadząc do upadku lub rozkwitu demokratycznego. Niniejsze opracowanie ma na celu zrozumienie politycznej roli mediów we współczesnych państwach demokratycznych poprzez porównanie mediów nadawczych na Tajwanie i w Polsce, stosując ramę teoretyczną na podstawie typologii modeli demokratycznych (elitarny liberalny, partycypacyjny liberalny, deliberatywny i konstruktywistyczny) oraz normatywnych ról dziennikarstwa (kolaboracyjny, facylitacyjny, monitorujący i radykalny), a także epok komunikacji politycznej (przednowoczesna, nowoczesna, późna/ponowoczesna i cyfrowa). Dane są zbierane poprzez desk research na temat rozwoju polityki medialnej oraz poprzez półstrukturalny wywiad pogłębiony z wybranymi aktorami politycznymi w kształtowaniu produkcji wiadomości, w tym pięcioma grupami: dziennikarzami politycznymi z publicznych i prywatnych nadawców, rzecznikami partii politycznych, regulatorami mediów, prezesami mediów i naukowcami. Upolitycznienie mediów to proces lub konsekwencje, kiedy media odgrywają swoją rolę w relacji z władzą polityczną; zostało ono zbadane w aspektach tworzenia polityki medialnej, praktyk dziennikarskich i kontrola społeczna w newsroomie, analizy treści pod kątem stronniczości politycznej oraz percepcji odbiorców. Niniejsze badanie przyjmuje inne podejście do zrozumienia aktorów politycznych, którzy są w grze o władzę, aby kształtować media i nieuchronnie ustąpią rzeczywistości politycznej. Pytania w wywiadzie dotyczą obserwowanych zjawisk upolitycznionych mediów lub polityki zapośredniczonej medialnie, postrzeganej politycznej roli mediów, postrzeganej wartości wiadomości, sugestii dotyczących polityki medialnej oraz roli technologii w relacji media-polityka. Dane będą zanalizowane na trzech poziomach, tj. wewnątrzgrupowym (indywidualnym), międzygrupowym i międzypaństwowym, aby wyjaśnić, jak różnie lub podobnie rozumiana jest polityczna rola mediów. Czynniki hipotetycznymi są preferencje polityczne respondentów, preferencje polityczne miejsca, w którym pracują oraz ich profesjonalizm na poziomie indywidualnym lub organizacyjnym. Czynniki kulturowe i historyczne rozwoju mediów mogą mieć nie duży, ale umiarkowany lub niewielki wpływ na rozumienie mediów w kontekście politycznym.

PROGRAM PROGRAMME

**Publiczna Sesja
Sprawozdawcza
Doktorantów I roku
Szkoły Doktorskiej UP**

**Public Session of 1st
year's PhD students of
Pedagogical University
in Krakow**

Kraków 9-10 lutego 2023

Krakow February 9-10, 2023

PROGRAM / PROGRAMME

9 LUTEGO 2023 (CZWARTEK) / FEBRUARY 9, 2023 (THURSDAY)

12.00 – 12.15 Otwarcie / Opening

- Welcome – dr hab. prof. UP Michał Rogoź
- Leading – dr hab. prof. UP W. M. Kolasa & dr hab. prof. UP Aleksandra Budrewicz

12.15-14.00 – Panel I – Historia / History

1. mgr Jakub Katulski

- Academic supervisor #1: prof. dr hab. Łukasz Tomasz Sroka (IHiA UP)
- Academic supervisor #2: dr hab. prof. UJ Joanna Dyduch (Uniwersytet Jagielloński)

2. mgr Maciej Łyszczarz

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Agnieszka Chłosta-Sikorska (IHiA UP)

3. mgr Kasper Bednarek

- Academic supervisor: prof. dr hab. Grzegorz Mazur (Uniwersytet Jagielloński)

4. mgr Sebastian Filus

- Academic supervisor #1: prof. dr hab. Jerzy Rajman (IHiA UP)
- Academic supervisor #2: dr hab. prof. UP Mateusz Wyźga (IHiA UP)

5. mgr Monika Łękawska

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Urszula Kicińska (IHiA UP)

Dyskusja / Discussion

14.00-15.30 – Panel II – Literaturoznawstwo i Językoznawstwo / Literary Studies & Linguistics

6. mgr Konrad Sikora

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Magdalena Roszczyńska (IFP UP)

7. mgr Klaudia Sordyl

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Małgorzata Chrobak (IFP UP)
- Auxiliary supervisor: dr Anna Machwic (ASP Katowice)

8. mgr Dominika Spyra

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Halina Pawłowska-Jaroń (IFP UP)

9. mgr Daria Ślęzak

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Zdzisława Orłowska-Popek (IFP UP)

Dyskusja / Discussion

15.30-15.45 – Przerwa / Break

15.45-16.30 – Panel III – Filozofia / Philosophy

10. mgr Turgut Garaja

- Academic supervisor: prof. Michiel Leezenberg (University of Amsterdam)
- Academic supervisor: dr Paweł Sznajder (IFiS UP)

11. mgr Maciej Czyszczon

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Andrzej Dąbrowski (IFiS UP)

Dyskusja / Discussion

16.30-17.45 – Panel IV – Sztuki plastyczne / Fine Arts

12. mgr Magdalena Hueckel-Śliwińska

- Academic supervisor #1: dr hab. prof. UP Małgorzata Wielek-Mandrela (IMiEA UP)
- Academic supervisor #2: dr hab. prof. UP Marzenna Jakubczak (IFiS UP)

13. mgr Paulina Mazurek

- Academic supervisor #1: dr hab. prof. UP Maria Wasilewska (IMiEA UP)
- Academic supervisor #2: dr hab. Wojciech Sternak (Uniwersytet Warszawski)

14. mgr Barbara Nawrocka

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Maria Wasilewska (IMiEA UP)

Dyskusja / Discussion

10 LUTEGO 2023 (PIĄTEK) / FEBRUARY 10, 2023 (FRIDAY)

12.00-12.30 – Panel V – Nauki fizyczne / Physics

15. mgr Jerzy Pryga

- Academic supervisor: dr hab. prof. PAN Krzysztof Woźniak (Instytut Fizyki Jądrowej Polskiej Akademii Nauk)
- Auxiliary supervisor: dr Łukasz Bibrzycki (IBiL UP)

Dyskusja / Discussion

12.30-13.45 – Panel VI Geografia społeczno-ekonomiczna / Economic Geography

16. mgr Aleksandra Bogucka

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Mariusz Szubert (IG UP)
- Auxiliary supervisor: dr Anna Winiarczyk-Raźniak (IG UP)

17. mgr Janusz Cerek

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Mariusz Szubert (IG UP)

18. mgr Aleksandra Skwarek

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Sławomir Kurek (IG UP)
- Auxiliary supervisor: dr Mirosław Wójtowicz (IG UP)

Dyskusja / Discussion

13.45-15.00 – Panel VII – Nauki o bezpieczeństwie / Security Sciences

19. mgr Małgorzata Cichy

- Academic supervisor: prof. dr hab. Olga Wasiuta (IBiL UP)

20. mgr Artur Maślanka

- Academic supervisor: prof. dr hab. Roman Kochanowski (IBiL UP)

21. mgr Agnieszka Kojło

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Przemysław Wywiat (IBiL UP)

15.00-15.15 – Przerwa / Break

15.15-16.00 – Panel VIII – Pedagogika / Pedagogy

22. mgr Milana Ospanova

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Joanna Łukasik (IP UP)
- Auxiliary supervisor: ks. dr Mariusz Gajewski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II)

23. mgr Krystyna Koszyk

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Katarzyna Plutecka (IP UP)

16.00-17.45 – Panel IX – Nauki o polityce i administracji / Political Science

24. mgr Rafał Barański

- Academic supervisor: dr hab. prof. UJ Jolanta Perek-Białas (Uniwersytet Jagielloński)

25. mgr Artem Susolia

- Academic supervisor #1: prof. dr hab. Ewa Bujwid-Kurek (Uniwersytet Jagielloński)
- Academic supervisor #2: dr hab., prof. UP Piotr Długosz (IDiSM)

26. mgr Doreen Basemera

- Academic supervisor #1: prof. dr hab. Jacek Sroka (IDiSM UP)
- Academic supervisor #2: dr hab. prof. UP Beata Ziębińska (IDiSM UP)

27. mgr Sadaf Tahir

- Academic supervisor: prof. dr hab. Jacek Sroka (IDiSM UP)
- Auxiliary supervisor: dr Karol Bieniek (IDiSM UP)

28. mgr Wei-Chun Chiu

- Academic supervisor: dr hab. prof. UP Krzysztof Gurba (IDiSM UP)
- Auxiliary supervisor: dr Karol Bieniek (IDiSM UP)

Dyskusja / Discussion

Podsumowanie / Summary
